

Entered as Second-Class matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metel XXV

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, GRUOJIS (DECEMBER) 8d., 1916 M.

No. 49

Didėji Karė.

Iš Petrogrado ir Londono praneša, jog Rumunijon ir Transylvanion atėjo daugiau rusų karių. Rumunams pagelbon ir ant visos linijos smūsių sujungtą vokiečių, austrų ir bulgarų kariuomenę. Bet tuoj iš kitur einančios žinios paduoda visai ką kitą: kad vokiečiai su padėjais arčiau prie Rumunijos sostinės Bucharesto ir jau pradėjo jį bombarduoti, o visos valdžios įstaigos iš jo išsikraustė ir tapo perkeltos į kitą didelį Rumunijos miestą Jasny. Mackenseno g. kariuomenė nuo pietų persikėlė per Dunajų ir taipgi, nors palengva, kartas nuo karto apistočama, lenda vis giliau tikrojo Rumunijon ir artinasi taipgi prie Bucharesto. Taigi aišku, kad bent šiame tarpu Rumunijos padėjimas labai blogas ir ji pati to padėjimo be svetimos pagalbos pataisyti neįstengia, padėti gi jai vien rusai gali. Jie rodo duoda rumunams pagalbą, bet ji permaža, tos neužtenka Rumunijos išgelbėjimui.

Rusai, išgelbėjimui Rumunijos ne tik atsiuntė daugiau karių prie Bucharesto, bet pradėjo smarkesni pirmyn žengimą ant viso to fronto nuo Bukovinos ir Bessarabijos. Prie Bucharesto eina smarkūs mušiai. Sujungta rusų ir rumunų kariuomenė stengiasi priversti vokišką generolą Falkenhayn nuo ten pasitraukti, bet tas iki šiol nepasisekė, nors rusai smarkiai atakuoja sujungtą austrų, vokiečių ir turkų armiją ir Karpatų kalnų dist. Prie Kirlibaba rusams pasisekė toliau nužengti. Smarkūs mušiai eina ir prie Rumunijos sostinės Bucharesto, vienok iki šiol čia ne tik nepasisekė vokiečių nuvyti, bet jie dar arčiau prie Rumunijos sostinės priejo. Rodo vokiečių kariuomenė pasitraukė iš aplinkinių pietus nuo Bucharesto, bet ta pasitraukusi kariuomenė sudrūtino kariuomenę esančią šiauriosiuose nuo Bucharesto. Čia vokiečiai ne tik atsilauko, bet įstengė net arčiau prie Rumunijos sostinės prieiti, jie priejo taip arti prie miesto, kad iš sunkiųjų kanonių gali jį bombarduoti ir tą pradėjo jau daryti. Rumunų kariuomenės vadovas francūziškas generolas Berthelot prisiakė, kol dar galima, iš miesto išsikraustyti visiems nekareiviams, ypač moterims ir vaikams, nes jie miestą ginti padėti negali, o jiemis grėsia toks jau pavojus kaip ir miestą ginantiems kariuomenėms.

Ir į pietus nuo Bucharesto, kaip praneša iš Berlio, generolas Mackensen sumušė 3 gruodžio dieną rumunus prie Arges. Vokiški generolai palengva suėina kruviną, nes susijungę tarsi geriau atsišanti, net jeigu pagelbon rumunams daugiau ateitų rusų. Suėjo jau kruviną kariuomenės veikisios skyrium generolų Kuehne, Krafft, von Morgen ir susitiko jau su austrų kariuomenė. Kairysis sujungtos kariuomenės sparnas užėmė Torzorište, generolas Krafft pagal nustatymą pirmąją rumunų kariuomenę.

Pietiniame Balkanų fronte nieko svarbesnio neatsitiko. Mušiai smarkesni eina vien Monastiro distrikte, bet iki šiol nei čia nei davė svarbesnių vaisių. Vokiečiai ir austrai giriasi, buk toj karės fronto dalyje jie sulaukė ne vien serbus, bet taipgi italus ir francūzus ir stipriai buk laikosi parengtose, pasitrauks iš Monastiro, pozicijose.

Nesutikimai talkininkų su Gekija buvo prieje jau arti visiško trukimo, bet dar pasisekė sulaukyti, gal tik ant toliau atidėti. Buvo jau kruvini mušiai Atėnų gatvėse karaliaus kariuomenės su francūzais; kuomet jie ėjo grekų kariuomenės ginklus paimti, grekiški kariiviai pradėjo jį juos šaudyti. Žiroma, francūzai taipgi netylėjo ir tokiu būdu užgimė

gana smarkus mušis, kuriame krito 200—300 karių iš abiejų pusių. Kuomet miestą pradėjo bombarduoti porte stovėję francūziški kariški laivai ir tapo išsodęta daug žemės kariuomenės ir francūzams padėti atkako anglai kariiviai, grekai nusilenkė. Grekų kariuomenės vadovas mušį aiškino nenusipratinu, nes buk kariuomeni nelfepta šaudyti. Tuom pasigendino francūziško laivyno vadovas ir iš Atėnų išgabeno didesnę dalį ten atsiųstos kariuomenės. Nors Gekija tikro prilankumo talkininkams nerodo, bet atvira priešintis negalėdama, turi nusilenkti, todėl vėl kokiame tikim, iki naujo resusipratimo, bus ramu Gekijos fronte. Sutiko jį atiduoti francūzams 5 baterijas kanonių, ko francūzai, neužsitikėdami Gekijai, bijodami netikėto užpuolimo grekų iš užpakalio, nuo jų pareikalavo. Kaip praneša iš Gekijos, karalius slapta rengiasi karėn su talkininkais ir prie tinkamų aplinkybių pasirengęs šokti ant talkininkų. Sulauk jį nuo karės vien tas, kad vokiečiai jam padėti negali, o jo kariuomenė sudomoralizuota ir ne kam verta, o ir tos turėtų apie 30,000, taigi mažiau negu jos turi revoliucionierių vadovas Venizelos, kuris turi apie 50,000 gerai viskuom aprūpintų Venizelosui ir talkininkams atsidavusių karių.

Italiskame fronte smarkūs artillerijų veikimas traukiasi prie Adiga, Astico ir Brenta klonų. Desso ir Monte Celuggio klonyse buvo ir infanterijų susirėmimai, bet maži, neturinti svarbos nei įtekmės ant karės bėgio. Julianiškuose Alpųose ir Plava distrikte smarkiai veikia austrų ir vokiečių artillerija. Artillerijų imtynės eina Gecicoj net iki jurių ir Triesto distrikto. Prie Carso italai nužengė 300 metrų toliau ir tokiu būdu išlygino čia užsilausųj savo kariuomenės frontą. Triesto distrikte infanterijos veikimas vėl pasilovė. Tame fronte austrų pajėgos yra nedidelės, o italai taipgi is to fronto pasitūnė daugiau kariuomenės padėti francūzams prieš mėginimus karėn stoti Gekijos karaliaus šalininkus. Kaip rodosi, italai nuo Balkanų mėgis ir Trieste prisigriebti, nors nuo čia yra daug toliau negu nuo Goricos.

Vakariname fronte pereitą savaitę svarbesnio priešingų kariuomenių veikimo nebuvo. Mat kariuomenių veikimą sulauko lytus pagadinę kelius ir miglos, trukdantys net artillerijoms priderantai veikti. Bet Somme distrikte veikė kaip tik tokiose aplinkybėse, yra galima, abiejų pusių artillerijos, jos smarkiai veikia Belloy de Santeosa ir Meuse paupiuose taipgi prie Verduno fortų Vaux ir Douaumont. Argonne distrikte veikta minomis, kurioms mėginta ardyti priešų grabes. Infanterijų veikimo nebuvo, o vienoms minoms be infanterijos nedaug nuveikti galima. Vokiečiai iš savo sunkiųjų kanonių bombardavo francūzų pozicijas prie Nancy.

Ir angly fronte smarkiai veikė abiejų pusių artillerija. Smarkiai šaudosi prie Les Boeufs, prie Neuville St. Vaast, taipgi prie Ypres ir Armentieres. Anglai mėgina pirmyn žengti. Belgijoj, bet, kaip iki šiol, be didesnių pasekmių. Apskritai pereitą savaitę visuose karės frontuose nieko tikrai svarbaus neatsitiko. Veikė vien artillerijos, orlaiviai, arba buvo susirėmimai mažų kariuomenės dalių ir didesnių patalių. Vien vokiški submarinai paskandino čia eilę laivų, bet tarp jų buvo tik pirklių laivai, nieko bendro su karę neturinti. Vokiški orlaiviai atsilankė Anglijoj ir išmestoms bomboms užmūšė porą dešimčių moterų ir vaikų, bet toki laimėjimai, suprantama, karės galo negi priartina, be tokių begarbių lai-

mėjimų karė galėtų ir turėtų apsieiti.

Ilgai besitraukianti karė, jos daromi nuostoliai ir atgabenamas vargas gimdo žmonių neužganėdinimą, tas ypač apsiereiskia Anglijoj. Delto žmonių neužganėdinimo turėjo nuo vietos pasitraukti Anglijos kariško laivyno vadovas, nes jis neįstengė išvalyti jurių nuo vokiškų submarinų, kurios Anglijai daugiausia daro nuostolių. Vadovų angliško kariško laivyno tapo paskirtas admiralas Beaty. Ar jam seksis geriau apsaugoti nuo išnaikinimo angliškus pirklių laivus, tas tik vėliau pasirodys. Kalbama taipgi apie pasitraukimą ministerių pirmininko Asquitho, ypač karės ministerio Lloyd George, nes ypač šitiedu ministriai negali susitaikyti.

Šiaurietiniame fronte pereitą savaitę vokiečiai griebėsi ofensyvo Volynaus gubernijoje į pietus nuo Svinichy, bet tapo rusų atmušti. Bystrzyca paupiuose buvo vien didesnių patalių susirėmimai. Didėsnį priešininkų kariuomenių susirėmimas buvo Narjovka paupiuose. B. čia, be svarbesnių pasekmių susirėmimai jau nuo seniai pasitaiko. Lietuvoj nebuvo nei susirėmimų, bent apie juos nei viena kariuonanti pusė nieko nepraneša.

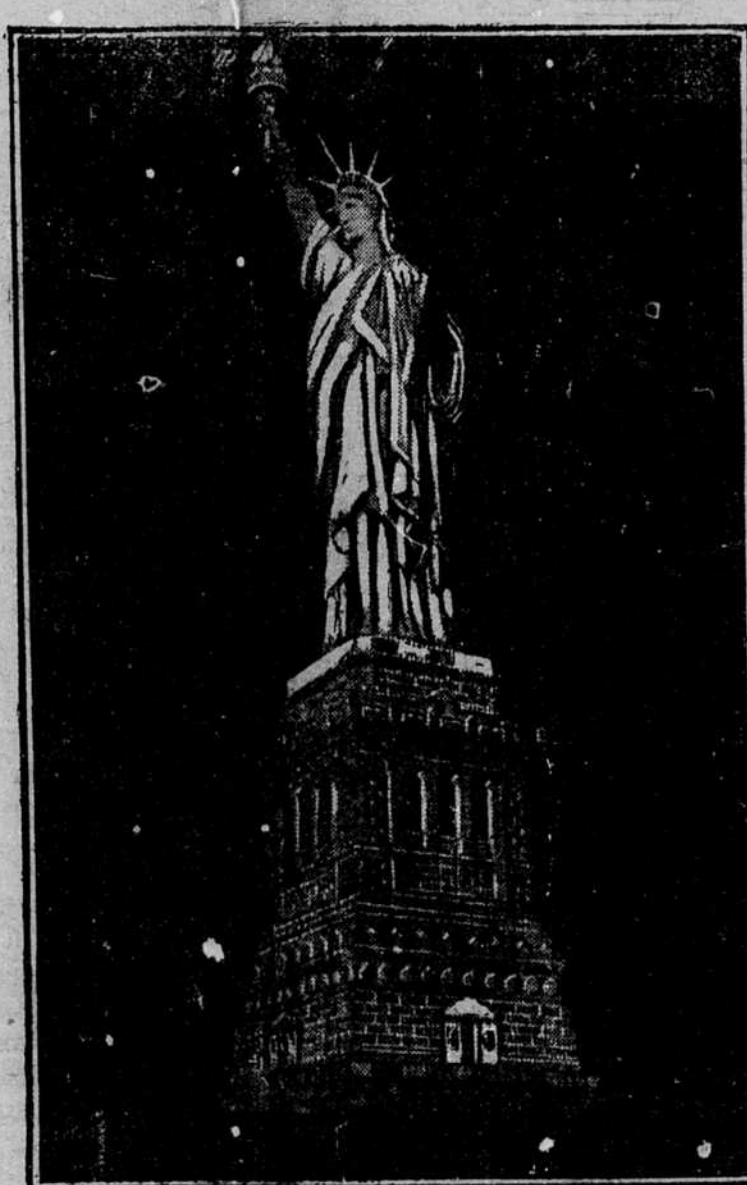
Karpatų kalnuose svarbesni mušiai eina prie Worachty, kur sujungta vokiečių, austrų ir turkų kariuomenė norėjo atgauti nuždytas pozicijas, bet tas nepasisekė. Nepasisekė vokiečiams užuolimus ir prie Kirlibaba.

Rusijos dumo naujasis ministerių pirmininkas Trepoz, aiškindamas Rusijos siekius, užgriebė taipgi klausimą ateinančių laikų Lenkijos, likimą Turkijos, kuriai pranašavo visišką išnykimą. Pasakė, jog Rusija nuo talkininkų turi pažadėti Konstantinopolį ir Dardanelius. Lenkijai po Rusijos globa žadėjo visus lenkų apgyventus kraštus. Bet dabar kalbėti apie tai, kas ką gaus, yra peranksti, nes karė dar nepasibaigė, apie tai, kas ką gaus, bus kalbama laike taikos tarybų. Kad gauti Konstantinopolį ir Dardanelius, reikia juos savo rankose turėti, o dabar Rusija nuo jų taip toli, kaip buvo prieš karę. Anglai ir francūzai norėjo tame Rusijai patarnauti, bet tas jiems nepasisekė, kraštai tie dar vis turkų rankose. Ir Lenkiją apdovanoti Austrijos ir Vokietijos lenkų apgyventais kraštais negalima, kol tie kraštai nepakliūs ir rusų rankas. Dabar ne tik Gecija ir Poznamius dar ne rusų rankose, bet Rusijos Lenkiją ir Lietuvą valdo vokiečiai, o rusai ir tuos kraštus nemėgina iki šiol nuo vokiečių atgauti.

Iš Karės Lauko.

ANGLIJA SUSIRUPINUS DEL SUBMARINŲ PAVOJAUS.

Londonas, gruod. 1 d.—Susirinkime, laikytame reikaluose stipresnės jurinės politikos, admiralas Bar. Beresford savo kalboje pasakė: "Mes esame negirdėdami ligšiol pavojuje. Karės kryptis užsėna dabar. Nuo to laiko, kaip prieš submarinai savo veikimą nuo pakrastių ir seklių vėjų perkėlė į jūros sietas, pavojus reikalauja naujos strategijos ir naujos taktikos, bet kol kas sistematinų priemonių tam nematyti." Šita nauja strategija ir nauja taktika reikalingos apsaugojimui Anglijos pirklybos, nes "vokiečiai rengiasi savo submarinų pasiųsti į Pacifiką ir visur, kur angly vaizbos eina keliai." Anot jo dalykų stovis labai nepatinkamas. Tūkstantį tonų maistų, kurie turėjo būti atgabenti Anglijon, teno pasiųsta Vokietijon.

STATUE OF LIBERTY "FLOOD LIGHTED" LIUOSYBĖ.

Kiekvienas ateivis, kuomet jo laivas įplaukia New Yorko uostan, pirmiausiai atkreipia atydą į šitą stovyklą. Tai yra garsoji "Liuosybė" stovykla, pastatyta arti mažos salukės prie jėimo į New Yorko uostą.

Dabar ją apšviest elektrine šviesa, taip kad ji aiškiai visa žibės ir nakties laiku. Šitą stovyklą padovanojo Amerikai Francūzija.

MUŠIS GREKŲ SOSTINĖJ.

Londonas, gruod. 2 d. Žinios iš Atėnų šį rytą praneša, kad ant Akropolis pašlaisčių įvyko susirėmimas francūzų jureivių su grekų atsarginiais.

Po to, kaip karalius Konstantinas atsiskė išpildyti sąjungininkų reikalavimą atiduoti jiems kanuoles ir amuniciją, angly ir francūzų laivyno komandotojas tuojaus paliepė jureivams išlipti ant kranto. Grekų valdžiai jis pranešė, kad jis žada paimti ginklus, ir jei bus koksai pasipriešinimas, rusčių pasekmių reikės laukti.

Nors grekų valdžiai karaliaus raginama, prašė žmonių ramiai užsilaikyti, bet įvyko apsimainymas su viais Atėnais, delei ko apie 200 tapo sužalę.

Sąjungininkų užsipyrimas iš grekų ginklų atimti yra aiškina ma tuomi, kad karalius Konstantinas yra priešingas sąjungininkų planams ir tik vėlėna, laukdamas progos sukurti prieš juos, kuomet Rumunija bus visa paimta ir austrai su vokiečiais galės pasiųsti pagalbą bulgarams Salonikų apygardon. Atėnų pagelbai ir grekams atėjus, sąjungininkų kariuomenės atsidurtų sunkiame padėjime ir šio laukiamo padėjimo išvengti pareikalautu nuo grekų ginklų atiduoti.

GREKIJOS KARALIUS ISMAIŠES I SUKIŠIMĄ ATĖNUOSE.

Londonas, gruod. 5 d.—Atėnų korespondentai savo pranešimuose į Piraeus, kur sąjungininkai kontroliuoja telegrafines linijas, sako aiškiai, kad padėjimas Gekijoj yra sunkus. Jie tvirtina, kad susirėmimas Atėnuose pereitą savaitę buvo išeiga tyčia pataisytų, apstų, pasaliai sumanytų karaliaus ir jo valdžios, kad 25,000 karių buvo sustatyta į pozicijas ir šitos karių užpuolė sąjungininkų kariuomenės skaitliu 3000. Toji gūnė, kol šovinių turėjo, paskui pasidavė, išskyrus 100 karių, kurie bandė pabėgti; iš jų pabėgė tik 30.

Sulyg šitų pačių pranešimų: karalius Konstantinas slapčia mobilizuoja kariuomenę ir ren-

giai karėn su sąjungininkais, prisidėdant prie feldmaršalo von Mackenseno pajėgų, kuomet tos Monastiro šoną pasiekė.

Londono nepasitenkinimas karaliumi Konstantinu auga ir giridėt reikalavimai, kad su juo aštriau būtų pasielgiama.

Grekijos pasiuntinys Londone ir Grekijos konsuliai Londone ir Manchesterj atsisatė, sącydami, negali toliau karaliaus Konstantino politikos atstovauti.

ARTILERIJŲ BESIŠAUDYMAI EINA SMARKYN SOMME ŠONE.

Paryžius, gruod. 4 d.—Sulyg vėliausių francūzų biulėtinų: artilleriniai besišaudymai šiaurinėje Somme pusėje eina smarkyn.

Pereitą naktį Barleux apielinėje francūzai atmušė du vokiečių užpuolimą. Tokis pat, vokiečių pasikėsimas Alzacijoje, nuo Mastėral į piet-ryčius, taipgi buvo be pasisekimo.

Vokiečiai praneša, kad jie atmušė angly užpuolimą rytinėje, Le Sars pusėje.

ITALŲ ŠONE TIK ARTILERIJA VEIKIA.

Rymas, per Londoną, gruod. 4 d.—Per paskutines 24 valandas austrų ir italų šone tik artillerijos ir žvalgai veikia, lakunams šiek tiek prisidėdant. Vienos pranešimai tą patį patvirtina.

SERBAI PAIMA TVIRTAS BULGARŲ POZICIJAS.

Salonikai, per Londoną, gruod. 4 d.—Serbų šios dienos oficialūs pranešimas sako apie paėmimą tvirtų bulgarų pozicijų rytinėje pusėje Cernos upės, Serbijoje. Pranešimo turinys toks:

Po karštai kovai, kuri be pertraukos tęsėsi kelias dienas, nežiurint blogo oro, nepatogumų vietos ir atkaklaus prieš besilaimuojančio, vakar mūsų kariuomenės, užpuolę, paėmė visą eilę bulgarų tvirtų pozicijų nuo Grunište ir Budimirca į šiaurę. Senovinės tvirtovės įros yra mūsų rankose ir bulgarai bėga šiaurėslink, palikę mušlaukų daugybę negyvu.

RUSŲ PAGELBA RUMUNAMS PERVĖLAI ATĖJO.

Berlinas, gruod. 4 d.—Rusų didysis pasistengimas paskutinėje valandoje prašalinti Rumunijos katastrofą padarytas pervėlai. Rusų ofensyvas miškuotuose Karpatuose jau dabar artinasi galo. Pietinėje Bucharesto pusėje rusų pastiprinimai rumunų nelaimės greičiau padidino negu jas sumazino. Rumunai, padrąsinti rusų pagelbos, pastatė visas savo pajėgas prieš vokiečių neatsilaikomą pajėgą ir tuomi leidė save išnaikinti. Mušis buvęs toks kruvinas, kad, kaip Berlinas sako, rumunai turėjo nužudyti kokius 300,000 karių. Petrogradas oficialiai prisipažįsta, kad ties Gradistea n. jvyko ir kad veltai buvo bandyta vokiečiai sulaukyti, nes rumunų kariuomenės, bandžiusios prieš užpulti iš užpakalio, pačios buvo priverstos trauktis.

VOKIEČIAI TIES BUCHARESTU SULAIKYTI.

Londonas, gruod. 3 d. Sulyg vėliausių visų karės žinybų pranešimų Rumunijoje dalykai šitaip stovi:

Rusų pastiprinimai, nuėję pagelbon rumunams ginantiems Bucharestą nuo pietų pusės, bent laikinai sulaukė feldmaršalo von Mackenseno gulimą ant sostinės po jo persikėlimui per Dunajų. Mackensas buvo priverstas laukti pribuvimo ateinančių gen. von Falkenhayno karių, ateinančių ant sostinės nuo šiaurvakarių.

Falkenhayno kariuomenės pasiekė Gaesci, 30 mylių atstu nuo išlaikinių Bucharesto fortų šiaurinėje pusėje.

Milžinišku pasistengimu paskutinėje valandoje neleisti didžiuliams Mackenseno ir Falkenhayno pajėgoms, susijungti, rumunai su rusų pagelba stojo kovon apie 50 mylių šonu pagal Arges upę.

Berlinas praneša, kad upė pereita vienoj vietoj.

Sulyg Petrogrado ir Bucharesto pranešimų: pietinėje Bucharesto pusėje rusai ir rumunai sumušė Mackenseno kariuomenę, einančią į pietus. Antra vertus, rumunai pripažįsta, kad vokiečiai bando apsupti rumunų koloniją pietinėje sostinės pusėj.

Tuo tarpu rusų ir rumunų ofensyvas Karpatuose ir dalyje Transylvanijos Alpų per paskutines 36 valandas be pertraukos eina toliau.

Berlino priede prie vakarykščio pranešimo apie karės veikimus yra svarbi ekonominė žinia apie įsteigimą Rumunijoje militinės valdžios. Jame yra šitokis pasakymas: "Šalies dorojimas bus vedamas sulyg pirmuosiu principu, kurie iš dalies atsisako Rumunijos reikalavimams ir iš dalies sulyg reikalavimų vidurinių šalių, Anglijos atkirstų priešingai tarpautiniams įstatymams."

SAJUNGININKAI NUŽUDE 15,000-000.

Berlinas, gruod. 5 d.—Sulyg skaitlinių, paduotų Draugijinių Karės pasekmių Tyrinėjimo Djos, Kopenhagoje, šitoje karėje, kaip Overseas News Agency paduoda, sąjungininkai visa turėję nuostolių 15,000,000 (?). Iš to skaitliaus Anglija nužudžiusi 1,200,000 vyrų; Rusija 8,500,000; Francūzija, 3,700,000; Italija, 800,000; Serbija, 480,000; Belgija 220,000 ir Rumunija 200,000.

Šitos skaitlinės vėla prie įdomių išvedimų. Šitai Serbijos, Belgijos ir Rumunijos nuostoliai padaro tris bertainius Anglijos nuostolių, o kadangi prie Rumunijos nuostolių priskaityta tik du pirmutiniai mėnesiai jų karės, tai šitos tris tautos yra padarę pasisventimus tokio paties didumo, kaip pasisventimai visos Britinės ciosorystės. Italijos nuostoliai jau dabar padaro du tre-

daliu Anglijos nuostolių, nors ji įstojo karėn dešimčia mėnesių vėliau.

Francūzų nuostoliai tris kartus didesni už Anglijos nuostolius ir padaro ketvirtą dalį visų sąjungininkų nuostolių, o Rusijos nuostoliai septynis kartus didesni už Anglijos nuostolius, kurie padaro 8 nuos. visų nuostolių, nors prie jų priskaitoma nuostoliai kanadiečių, australiečių, naujazelandiečių, pietų afrikonų, rytų indų ir kitų.

BUCHARESTAS PAVOJUI.

Berlinas, lapkr. 30 d.—Miestas Tzomana (Comana) pusiaukelėj tarp Giurgu ir Bucharesto, stovintis prie geležkelio sujungiančio šituo du miestus, šešioliko mylių nepriešus sostinės iš pietų pusės, pateko į vokiečių rankas. Jis stovi 12½ mylios nuo kraštutinių Bucharesto fortų į pietus. Jo atidavimą rusų pranešimas taipgi pripažįsta.

Loka Anzeiger laikraštis gavęs žinią, buk civiliniams Bucharesto gyventojams praskaita aplėisti tvirtovę į penkias dienas. Tas reikėtų, kad sostinę žadama ginti.

Falkenhayno ir Mackenseno kariuomenės per paskutines dvidešimt keturias valandas paėmė 5000 belaisvių. Šitas mažas belaisvių skaitlius patvirtina manymą, kad rumunai, aplamai imant, gerai laikosi prieš didžiulį vokiečių pasistengimą juos pasigauti.

Šios dienos vokiečių karės pranešimas sako: Dunojaus kariauna žengia pirmyn, kovodama.

Vakarykščiame biulėtine buvo rašyta:

Rumunijoj padėjimas be atmainos ir mums sekia toliau.

Overseas News Agency sako, kad paimtos Rumunijoje imtuvės iki lapkričio 28 d. buvę taip didelės, kad kol kas sunku yra visas apskaičiuoti. Vienok iš patekusių vokiečiams daiktų, ji paduoda šitokias skaitlines:

Du geležkelio traukiniai pilni galvių.

Didelės kaimenės galvių. Didelė apštis javų. Didelė daugybė žibalo.

Vienuolika šimtų vežimų, daugumas prikrauta karės daiktais ir maistais.

Šeši kariniai automobiliai.

1870 geležkelio vagonų, kurių daugumas yra pilni daiktų.

Šeši garlaiviai, 79 valtys, 16 pripildtos kukurūzų ir miežių.

VOKIEČIŲ UŽPUOLIMAI RYTINĖJE VILNIAUS PUSĖJE SULAIKYTI.

Petrogradas, lapkr. 30 d.—Vakarykšne, Perepliankos kaimo apygardėje, nuo smurgonių į šiaurę (rytinėje pusėje Vilniaus) nedidelis vokiečių kariuomenės būrys mėgino užpulti ant rusų apkasų, bet rusai savo šuvis juos sulaukė ir nuvarė atgal į jų pačių apkasas.

Pranešimas toliau priduria, kad rusų artillerija išblaskė tris priešų kolūnas, apie po batalijoną kiekvienoj, kurios iš mažo miestelio Gorodci ėjo rytų linkui.

IS AMERIKOS.

PAKELTA LAIKRAŠČIŲ KAINA.

Pittsburg, Pa. Nuo 1 gruodžio dienos pakelta kaina visų po pietinių angliškių laikraščių, čia išeinančių, nuo 1c ant 2c už numerį. Žada pakelti ir apgarsinimų kainą. Tas daroma dėl popieros brangumo.

RENGIASI SAVO KRAUTUVES ĮSTEIGTI.

New Orleans, La. Čionykštė Moterų lyga, apsaugojimui žmonių nuo spekuliantų išnaudojimo ir gyvenimo brangumo, nutarė

parengti dvi rinkas produktų pardavinėjimui. Moterys pirkė stadijų nuo fermerių: sviestą, paukščius, kiaušinius ir pardavinės juos be tarpininkų stadijų jų reikalaujantiems ir tokiu būdu tikisi užbėgti už akių produktų brangumui.

AMERIKOS LENKŲ TAUTIEČIŲ PROTESTAS.

Amerikos lenkai tautiečiai surengė smarkų protestą prieš vokiečių užimamą turtą ir prieš siuntimą į vokiečių reikalus prieš tautas, kurios lenkams niekada nieko blogo nedarė. Už tai lenkai socialistai pasiuntė vokiečiams ambasadoriui išreiškiamą pritarimo vokiečių tvyriam ir lenkų apgyntų kraštų trupinių neva nepriimtina lenkijai, kuri savo vaikų kraują turės už tą neva nepriimtina užmokėti.

SUNAİKINO 100,000 KIAUSINIŲ.

Erie, Pa. Čia šaldyklose, nors miestas nedidelis, randa 100,000 supuvusių kiaušinių. Kad palaukti angštus kaimas, tol laikė juos šaldyklose, kol jie supuvo ir pasidarė valgiui netinkamais. Taip jau daroma delto paties ir su kitokiais valgio produktais. Tas labiausiai ir prisideda prie brangumo valgio produktų.

PREZIDENTU NETAPO. BUS. ADVOKATU.

Lakewood, N. J. Neįrinktas prezidentų republikonų kandidatas prezidento vietai Charles E. Hughes pagarsino, kad nuo ateinančių metų jis darbuosis kaip advokatas firmoj Rundt Schurser. Nepakliuvo nuo teisėjo ir prezidentus, tampa advokatu prie firmos, taigi firmos pagelbininku.

NUMIRĘ BUVUSIOS REPUBLIKOS PREZIDENTAS.

Bloomington, Ill. Staiga, laikydamas prelekciją moterų klube, pasimirė čia buvęs buvusios Pietinės Afrikos Orange republikos prezidentas Martinus Steyn. Jis gimė 1857 m. Universitetai laukė Hollandijoje ir Anglijoje. Prezidentu buvo nuo 1896—1900 m. Orange republika tapo Anglijos užkariauta, ji buvo hollandų įsteigta ir apgyventa.

NFNORI PRISIEKTI.

Paimti tarnystę Illinois milicijos pirmo regimento pirmo batalijono kareiviai, paskirti tarnauti Centralėje Sąjunga Valstijų kariuomenėje, atsisakė prisiekti, nes bijo, kad jų Meksikon nepasistų, bijosi, kad ne-reikėtų jiems traukti Meksikon. Nezinia, ką su jais darys, bet pasipriešinti jie turi tiesą, nes jie pastoj vien valstijos milicijon, bet ne reguliariškon kariuomenė.

NEDUODA AMBASADORIŲ LIUOSOS KELIONES.

Anglijos valdžia neduoda liuosos kelionės Amerikon Austrijos naujam ambasadoriui grafiui Tarnowskiui. Anglija pripažįsta, kad tas yra priešingu tarptautinėms teisėms, bet nurodė, kad tas teisės Vokietija ir Austrija pirmausia lauzyti pradėjo, kuomet savo ambasadas ir konsulatų pavertė į šnipų prieglaudas.

PERSERGĖJIMAS BANKAMS.

Suvenyčių Valstijų valdžia išsiuntinėjo bankams persergėjimą, kad jie vien rasyt svetimjems kraštams skolinti pinigų, kuomet jie duos atsakanti už pasiskolą užtikrinimą. Iki šiol Amerikos bankai išmokėjimui dirbuvėms už ginklus ir amuniciją skolino pinigų. Francuzai ir Anglijai vien ant žodžio, be jokio užtikrinimo.

ATSISAKĖ NUO PASKOLOS.

Talkininkai, kurie buvo sutarę su Morgano & Co. pasiskolinti Amerikoje 50 milijonų doliarų, atsisakė sutartį ir nuo paskolos atsisakė, nes Amerikos valdžia nepriima žiūrį į svetimas paskolas duodamas be atsakanti užtikrinimo. Talkininkai mat nori Amerikai parodyti, kad be jos pinigų gali apsieiti.

IS VISUR.

Indijose, francuziškų valdyboje Pondichery siautė vėtrės ir audros. Žuvo su viršum 300 žmonių.

Reutero žinių agentūra praneša, buvę vokiečių valdžia v. is vyrus nuo 16 iki 50 metų ir m. teris turinčias siuvamas mašinas iš miestų Hasselet ir Lanage išgabeno su prievarta Vokietijon.

Vyriausiu vadovu Galicijoje sutvėrtų lenkiškų kariuomenės legijonų tapo paskirtas grafas Szeptycki, brolis buvusio Xrako katalikų archiepskupo Andriaus Szeptyckio.

Kaip matyti iš surinktų statistinių žinių, Sakų karalystėje pasielgimo drauge gyvenimas apsidėsių porų. 1904 m. 52, 19% apsidėsių porų drauge gyvena suviršum 20 metų, o 1913 m. jau po tiek išgyveno 62,33%. Ir persiskindanti apsidėsių porų drauge gyvenimas pailgėjo. Iš šimto besiskyrusių porų 1904 m. 7,45% persiskyrė išgyvenę ilgiau kaip 20 metų, o 1913 m. tokių buvo 11,42%.

Vokietijos pačtas kas mėnesis atgabena po 7 milijonus siuntinių belaisviams nuo jų išsiuntimo po 10 milijonų siuntinių ir laišku, taigi iš viso 17 milijonų laišku ir siuntinių kas mėnesis. Tame buvo 500,000 laišku ir siuntinių rusams, 9,100,000 francuzams ir tik 1,400,000 anglams. Daugiausiai laišku ir siuntinių gauna francuzai, nors jų yra mažiau negu rusų.

Paryžių vėl atsibuvo talkininkų konferencija, kurioje šiūm kartu dalyvavo taipgi atstovai Rumunijos, Belgijos, Serbijos, Montenegro ir Italijos. Italijos atstovas skundėsi ant bereikalingumo ilgesio karės tęsimo ir dėl nepaisymo visai reikalių mažųjų tautų, kurias karė puldo. Buves Portugalijos ministeris apreiškė, jog karė jo šalį baigia naikinti.

Iš Stockholmo praneša, buvę aeva nepriimtina lenkijos karaliumi bus paskirtas Bavarijos kunigaikštis Leopold. Pirmą jo paskyrimui priešinosi pasimiręs Austrijos cėsorius, kuris reikalavo, kad lenkijos karaliumi būtų paskirtas Austrijos kunigaikštis. Naujasis Austrijos cėsorius ir tame musilenkia prieš Vokietiją.

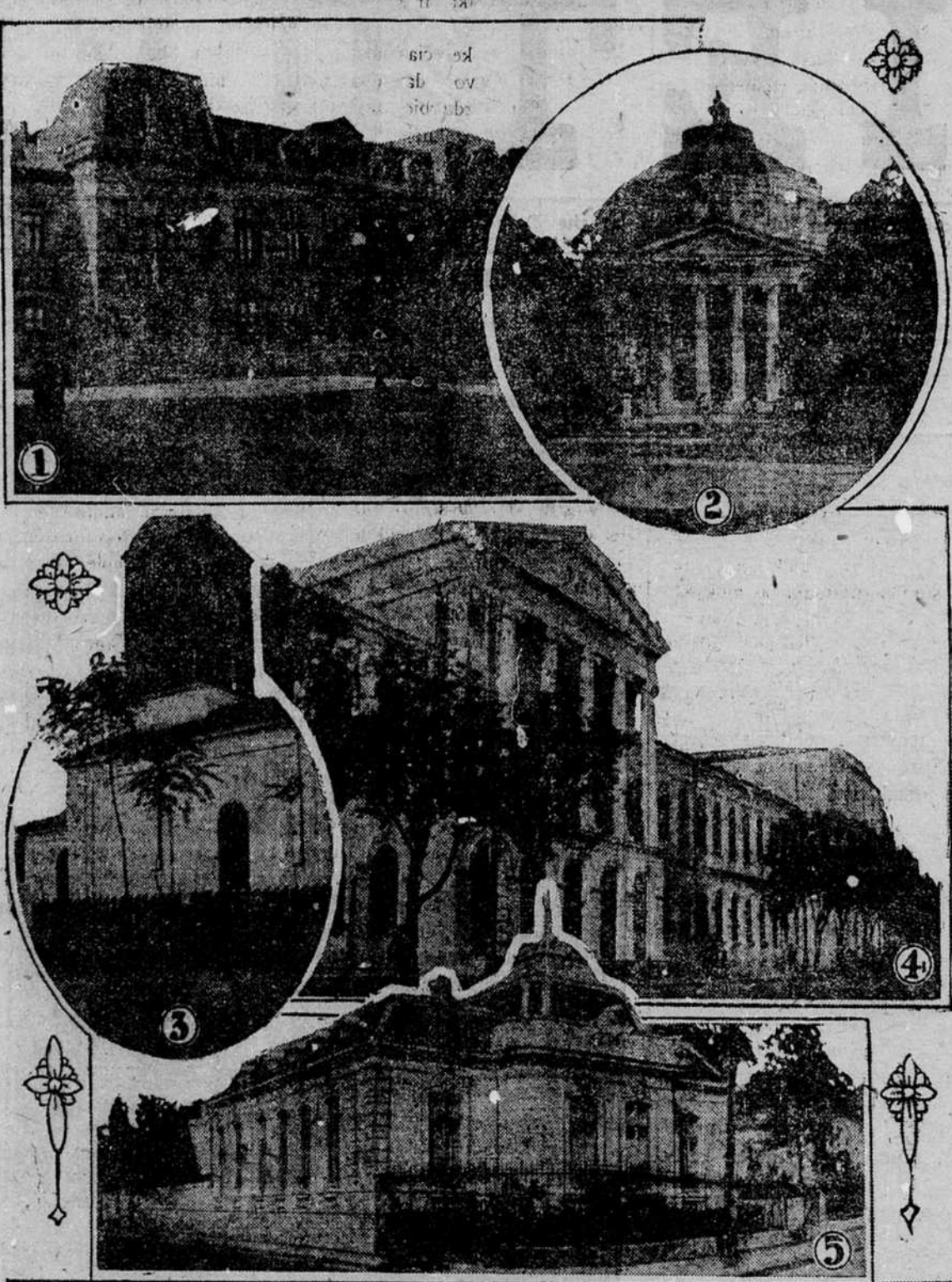
Ledinių kraštų tirinėtojas, pasiekęs pietinį žemgalį, norvegų kapitonas Roald Amundsen rengiasi orlaiviu keliauti prie šiaurinio žemgalio. Jis netiki, kad amerikonas Peary būtų žemgalį pasiekęs. Amundsen atkako New Yorkan, kur nori pirkti keilionei du hidroaeroplanu. Lėktis jis ketina vasarą 1918 m. Tirinėjimais šiauriniuose kraštuose jis užsiims per du metus.

Iš Meksiko prieštaraujančios ateina žinios: sulyg vieny, Carranzos kariuomenė sumušė Villą ir jo kariuomenę išvydo iš miesto Chihuahua; sulyg gi kitų, iš ten tapo Villos išvytas Carranzos generolas Trevino. Aišku, kad katros nors pusės besigyrimai yra be pamato, nežinia vien katra pusė meluoja.

Vengrijai nori pastatyti mirtusiam cėsoriniui Franciskui Juozapui paminklą iš atimtų nuo rusų kanuolių.

Tarp Francuzijos ir Vokietijos padaryta sutartis vėl paliosuoti civilius belaisvius. Dabar bus iš Vokietijos paleista 20,000 civilistų francuzų, senelių, moterų ir vaikų iš Francuzijos Vokietijon išgabentų.

Kviečių šiemet surinkta: Anglijoje ir Valijoje 55,643,000 bušelių, Italijoje 176,533,000 bušelių. Ispanijoje, Airijoje, Norvegijoje (čia beveik nesėja visai kviečių), Hollandijoje, Rumunijoje, Europinėje Rusijoje, Šveicarijoje, Kanadoje, Suvenyčiose Valstijose, Indijose, Japonijoje, Egipte, Tunise 2,229,914,000 (Francuzija surašė nepa- mēnėta, nors ji kviečių surenka daugiau negu Italija, nes jų dau-

Kol šitie žodžiai paseiks skaitytojus, Rumunijos sostinė Bucharestas gal jau bus vokiečių rankose. Paveikslas parodo keletą to miesto reginių: 1) Karalienės palocius 2) ir 4) Mokslo įstaigos 3) Tipiška rumunų bažnyčia 5) Turtingo rumuno namai.

IS DARBO LAUKO.

Chicago, Ill. International Harvester Co. pakėlė algas savo 28,000 darbininkų ant 10%. Mėneta kompanija turi dirbtuves valstijose Illinois, Ohio, Minnesota, New York ir Wisconsin.

Passaic, N. J.—Nuo Gruod. 1 ir 4 d. daugiau kaip 15000 darbininkų pakėlė mokęstį 10% šios kompanijos: Forstmann-Hoffmann Co., Botany Worsted Mills, Garfield Worsted Co., New Jersey Worsted Spinning Co. ir Gera Mills.

East Newark, N. J.—The Clark Thread Co., kurios dirbtuvė E. Newark, New Yorke ir Greenville dirba 4500 darbininkų, paskelbė pakėlimą algų darbininkams 10% nuo gruod. 6 d. Siemet jau antru kartu šita kompanija pakelia algas savo darbininkams ir sutrumpino darbo laiką viena valanda; dabar dirba 9 valandas.

Rockland, Conn.—Penkios kompanijos paskelbė, kad pakelsią mokęstį savo darbininkams nuo lapkr. 27 d. šių metų. Toms kompanijoms yra šitos: Hockanum Mills Co., Rock Mfg. Co., James J. Regan Mfg. Co., American Mills Co. ir Daniel Mfg. Co. Visos užsiima vilnos išdirbyste.

Rockland, Conn.—Penkios kompanijos paskelbė, kad pakelsią mokęstį savo darbininkams nuo lapkr. 27 d. šių metų. Toms kompanijoms yra šitos: Hockanum Mills Co., Rock Mfg. Co., James J. Regan Mfg. Co., American Mills Co. ir Daniel Mfg. Co. Visos užsiima vilnos išdirbyste.

Vokietija pranešė Amerikos valdžiai, jog ji užmokės atlyginimą už paskandinimą angliškam garlaivio "Marina" su kuriuom žuvo 6 amerikoniškai, jeigu pasirodys kaltė vokiškos submarinos kapitono.

Tarpžeminėse jūrose, netoli salos Malta tapo paskandytas gabenantis kariuomenę francuzišką transportinį laivą "Karnak". Paskandino jį vokiška submarina. "Karnak" turėjo 6860 tonų įtalpos. Kiek su juom žuvo kareivių ir igulos žmonių, dar apie tai žinių nėra.

Kaip Lenkijoje ir Lietuvoje, taip ir vokiečių užimtuose Rumunijos kraštuose jie suorganizavo savo valdžią. Rumunijos kariškų gubernatorių tapo paskirtas vokiškas generolas Tuelf von Tscheppė, o jo padėjėjas generolas Weidenbach.

IS DARBO LAUKO.

Chicago, Ill. International Harvester Co. pakėlė algas savo 28,000 darbininkų ant 10%. Mėneta kompanija turi dirbtuves valstijose Illinois, Ohio, Minnesota, New York ir Wisconsin.

Passaic, N. J.—Nuo Gruod. 1 ir 4 d. daugiau kaip 15000 darbininkų pakėlė mokęstį 10% šios kompanijos: Forstmann-Hoffmann Co., Botany Worsted Mills, Garfield Worsted Co., New Jersey Worsted Spinning Co. ir Gera Mills.

East Newark, N. J.—The Clark Thread Co., kurios dirbtuvė E. Newark, New Yorke ir Greenville dirba 4500 darbininkų, paskelbė pakėlimą algų darbininkams 10% nuo gruod. 6 d. Siemet jau antru kartu šita kompanija pakelia algas savo darbininkams ir sutrumpino darbo laiką viena valanda; dabar dirba 9 valandas.

Rockland, Conn.—Penkios kompanijos paskelbė, kad pakelsią mokęstį savo darbininkams nuo lapkr. 27 d. šių metų. Toms kompanijoms yra šitos: Hockanum Mills Co., Rock Mfg. Co., James J. Regan Mfg. Co., American Mills Co. ir Daniel Mfg. Co. Visos užsiima vilnos išdirbyste.

Vokietija pranešė Amerikos valdžiai, jog ji užmokės atlyginimą už paskandinimą angliškam garlaivio "Marina" su kuriuom žuvo 6 amerikoniškai, jeigu pasirodys kaltė vokiškos submarinos kapitono.

Tarpžeminėse jūrose, netoli salos Malta tapo paskandytas gabenantis kariuomenę francuzišką transportinį laivą "Karnak". Paskandino jį vokiška submarina. "Karnak" turėjo 6860 tonų įtalpos. Kiek su juom žuvo kareivių ir igulos žmonių, dar apie tai žinių nėra.

Kaip Lenkijoje ir Lietuvoje, taip ir vokiečių užimtuose Rumunijos kraštuose jie suorganizavo savo valdžią. Rumunijos kariškų gubernatorių tapo paskirtas vokiškas generolas Tuelf von Tscheppė, o jo padėjėjas generolas Weidenbach.

Lietuviai Belaisviai Vokietijoje.

Netikėtai teko mums gauti porą numerių "Dabarties" laikraščio einančio dabar Kaune. (Pirmiausias jis atėdavo tankiaus, bet vėliaus vokiečiai, matyt, nenorėjo, kad žinios iš Lietuvos išeitų svietan, ir jo siuntinėjimą užru-bežin sulaukė).

I ateinančius "Lietuvos" numerius įdėsime daugiau žinių iš šito laikraščio; šiūm tarp paduodame surašą lietuvių belaisvių, esančių Vokietijoje, vyriausioje belaisvių stovykloje Arys.

Sulyg "Dabarties" pranešimo, ten randasi sekantieji lietuviai belaisviai (paskutinis vardas parodo vietą, iš kurios belaisvis pa-eina):

Stampas, Ivan, Remeiki Šukas, Ivan, Bandery Stankevič, Ivan, Hohzemberg Stepanovič, Martin, Vezinty Stankevič, Osip, Mosuns Šilkevič, Ivan, Skersnemune Savčunas, Alexander, Aloloty Srogis, Julius, Simkuny Svilas, Pavel, Dragiliški Spranaitis, Michail, Kompa Sobolevski, Piotr, Burzyn Stassaitis, Stanislav, Mitva Šulcki, Kazimir, Kelmi Telentis, Juri, Kaupeni Terevidovič, Franz, Glinisk Vassilevski, Franz, Ševki Vengelis, Ivan, Pojendri Vaicelijuns, Piotr, Mimetroy Vederis, Ivan, Starkony Valilanis, Anton, Pušolat Ambrasaitis, Josef, Kosanjaki Anušis, Ivan, Dabenska Adamovič, Porfiri, Šismory Adomavič, Alexey, Malt Batusk, Emuljan, Černi Barvinski, Ivan, Balystok Burdi, Semion, Slonim Bajoris, Marzellin, Chutor Brušos, Ivan, Skrebiški Balčas, Ignac, Pnevto Bendikas, Franz, Buden Bočkus, Osip, Šampen Butenes, Osip, Akmenja Benkur, Konstantin, Bukur Bojarin, Konrad, Babici Danilov, Osip, Lyskov Dauševič, Ivan, Vederi Daujusevski, Ivan, Wilna Daniluk, Jakob, Kajly Eniks, Semion, Tilčeva Fedoruk, Vasil, Subovo Leskun, Ustin, Tilčev Lupač, Ivan, Lunači Miškinis, Ustin, Juchseni Oešelis, Baltromej, Vilgiski Ossipovič, Semion, Reziče Pavlovski, Anton, Mešu Pavlovski, Kazimir, Kowno Pilibaitis, Benedikt, Kowno Punis, Egor, Kowno Remeikis, Konstantin, Alovša Rubšis, Josef, Loži Stepčuk, Vasilis, Skabuty Sincuk, Kalinkin, Andruši Serkutis, Pavel, Pučekany Semutis, Franz, Šatra Salomonovič, Ivan, Kiški Sačunis, Anton, Neruš Lenua, Leon, Kedanz Steros, Osip, Kolusin Strumberg, Andrej, Kowno Skrabis, Semion, Kowno Šindolis, Kasimir, Dinžade Šakaliz, Vincenz, Matusjaki Šulpis, Josef, Šankonek Šlišys, Vincenz, Kowno Šaulis, Josef, Daukše Tomšaitis, Vincenz, Kilkače Vajvadas, Anton, Tauroggen Vešneviski, August, Gelsa Valentinovič, Anton, Kuti Vaskelis, Anton, Koteli Bečes, Peter, Masuri Bruč, Osip, Pasolton Biasis, Osip, Wilna Budrevič, Stanislav, Tapsy Bovša, Osip, Kowno Bilin, Nikolai, Eniczy Bakun, Ivan, Grodno

Bobis, Andrej, Nabučė Bruces, Stanislav, Doltorin Demenelis, Ivan, Skerane Dergincus, Nikod., Kujulikin-ki

Eidenas, Stanislav, Kelveta Eserski, Kazimir, Nomiški Gesna, Stanislav, Urkamin Gref, Eduard, Bausk Grigalunas, Pavel, Naronsk Gryšus, Dominiki, Ajmoncy Genutis, Michael, Vozajki Jurkus, Franz, Kintrinov Kurtis, Juri, Palanga Kuncė, Michail, Prevoski Kavelis, Ivan, Kalemni Karlau, Osip, Morgaševo Losinski, Osip, Pomois Leskovski, Osip, Naransk Mačulis, Franz, Betokolo

DIDELIS VEIKALAS SVETIMA KALBA APIE LIETUVIŲ DAINAS.

Kun. A. Sabaliauskis. (Tasą iš pereito numerio).

Po tos tati įžangos prasideda tikrasai darbas apie lietuvių dainas. Pirmajame skyriuje, kurs užima beveik šimtą puslapių (77—168), d-ras Niemi's dėsto lietuvių dainų rinkimo istoriją. Ir ši mūsų dainų rinkimo istorija—tai plačiausia, koki tik lig šiol buvo parašyta. Pradeda 16 amžiumi ir baigia 1912 metais.

Visu pirma primena tuos, kurie tik netičiomis palietė, trumpai paminėdami, šitą mūsų tautos tverybės rūsį. Ir tokių vardų nemaža. Paminėtini vokiečiai Ruhigas, Lessing's, Herder's, Goethe. Gal ne visiems žinoma, kad Goethes daina žaidimas: "Die Fischerin"—tai išversta lietuvių daina, viena iš trijų Ruhig'o užrašytųjų dainų.

Toliaus poeilui aprašomi visi didieji ir mažieji mūsų dainų rinkiniai: ir spausdinti, ir rankraščiuose. Vienas skyrius paskirtas Rhesai, pirmajam mūsų dainų rinkimui, surašiusiam Prusų Lietuvoje 85 dainas ir 7 gaidas; jo toji knyga "Damos oder Lithauische Volkslieder" išleista 1825 m.

Kitas skyrius pavadintas: nuo Rhesos lig Neselmanui. Čia minimi: a) Heinrichsvaldo vargoninkas Budnys (mirė 1852), surašiusis—vis Prusų Lietuvoje—37 dainas su gaidomis, kurios išspausdintos 1848 m. "Neue Preussische Provinzialblätter" laikraštyje. b) Petras von Bohlen's, Karaliaučiaus universiteto profesorius (mirė 1849) su 130 dainų rinkiniu, iš kurių 101 su gaidomis; kad kurias iš jų pats surašė Prusų Lietuvoje, kai kurias pasiėmė iš svetimų rinkinių. Šis rankraštis (148 pusl. ir 40). Bohlen'o dukters Agnesės, išvažiavusios Anglijoje, gyventi, buvo išsivežtas ten, Kristupas Bartsch's vos ji sujėskėjo Londone ir 1880 m., pasirupino išgauti jį iš Bohlenaitės ir, parvežęs Tilzen, sudėjo Liet. Draugijos archivą. Ar šitos karės žygiuose jis, kaip ir visas minėtosios Draugijos archivas Tilžeje išliko sveikas, dabar nieko negalima pasakyti. Ten yra 30 dainų su gaidomis, kurių Neselmanas neturi. c) Edvardas Gisenius, gimnazijos mokytojas Tilžeje, miręs 1880 m. Jo dainų surašyta iš viso 246; jos buvo sudėtos taip pat Liet. Lit. Draugijos archivą Tilžeje. D-ras Niemi's, tame archivą besidarbūdams, jas sunumeravo. Tai didžiausias po Kalvačio rinkinys dainų iš Prusų Lietuvos. Neselmanas ir iš jo pasiskolino 53 dainas, visai del to nepasiskindamas. d) Fridrichas Kuršaitis (1806—1884) Karaliaučiaus universiteto profesorius, išleisęs daug knygų apie lietuvių kalbą, savo lietuvių kalbos gramatikoje įdėjo 25 lietuvių dainų gaidas. e) Augustas Schleicheris (1821—1868), Jėnos universiteto profesorius. Jo lietuvių kalbos skaitymo knygoje (Lesebuch 1857 m.) įdėtos 63 dainos, iš kurių 35 jo paties surašytos. Pagaliaus Nesselman's Hein. Ferd. (1811—1881), išleisęs 1853 m. lietuvių dainų rinkinį, kur įeina 40 numeris, kurios be to, metringai išverstos vokiečių kalbon. Dauguma dainų paimta iš pirmo jo padarytųjų rinkinių, nors Nesselmanas prieš tai prisipažįsta, D-

LIETUVA IR KARĖ.

Jau šaukiami baltabiliečiai: Petrapilyje. Baltabiliečiai bus taip žiurimi: 1916 m. šaukimas—nuo spalio 25 d. ligi lapkričio 15 d. 1915 šauk.—nuo lapkričio 17 d. ligi gruodžio 9 d. 1914 m. šauk.—nuo gruodžio 12 d. ligi sausio 4 d. (1917 m.), 1913 m. šauk.—nuo sausio 7 d. ligi sausio 27 d. 1912 m. šauk.—nuo sausio 30 d. ligi vasario 21 d. 1911 m. šaukimas—nuo vasario 23 d. ligi kovo 15 d. 1910 m.—nuo kovo 17 d. ligi balandžio 15 d.

Drauge buvo iškeltas spalio 15 d. posėdyje finansų ministerijos kredito draugijos atstovų klausimas apie tai, ar gali Tam Tikroji Taryba pripažinti papildinimą samatų paskutiniam bėrtainiui, t. y. spalio, lapkričio ir gruodžio mėnesiams, kuomet Tam Tikrosios Tarybos tendencija tur būti mažinti išlaidas tremtinijams. Tam Tikroji Taryba nusprendė, jog įstatais ir visokiomis taisyklėmis tas didinimas yra galimas, by tik tai pašalpos nebūtų skiriama daugiatai, kaip 50% visų tremtinių tos arba kitos tautos. Tarp kitų, už paskutinįjį sumanymą balsavo ir pirmininkas Engelgardtas.

ras Niemis pasako visus numerius, kurie pasisavinti iš Gisevičiaus ir Rheos.

Toliaus eina skyrus—liet. dainų rinkėjų Prūsų Lietuvoje, priedėjus tautiniam nūbrūdūnui, iš vadinamojo žemaičių perijodo. Čia atrašyti vyrai: Stanevičius, Jucevičius, Daukantas, Valančauskis, Ivinskis ir dar Nabrutis ir Brzozovskis. Tarp kito ko šiam skyruije kalba ir apie knygelę: „Grovo Kyburgo kelionė Lietuvoje 1907 m.“ nes Dr. Basanavičiaus vėsta iš lenkų kalbos knygos, spaudintos 1856 m.; mat joje kalbama irgi apie liet. dainas. Taigi d-ras Niemis čia išrodo, kad toji knyga, kaip iš viso ko matyti, tai falsifikatas, parašytas tuo laiku tikslu parodyti lenkams, kad lietuviai anais laikais nebuvo tokie laukiniai, kaip juos piešia lenkai.

Sitame pačiame skyruije padėtas sąrašas iš Baltimačio knygos vertimų lietuvių dainų ir lenkų, rusų, čekų, francūzų ir vokiečių kalbas.

Seštasis skyrus paskirtas jaunesniųjų laikų svetimauciams dainų rinkėjams, kur įeina vardai šių vyrų: Fortunatovo su Milleriu, Geitlerio, Kolbergo, Leskien'o su Brugman'o, Bezenbergerio, Bartsch'o, ir pagaliau prof. Volterio. Šiam ypač mokslo vyrui teisingai daug vietos paskirta, nes retas kas taip daug mūsų tautos tverybės ir ištvermės yra pasidarbavęs, kaip jis.

7-sis skyrus paskirtas juokaviams, Basanavičiui, Silvestračiui ir P. Kriaučiūnui. Lietuviams šie vyrai taip žinomi, kad apie juos nėra ko plačiau kalbėti.

8-me skyruije kalbama apie Prūsų Lietuvos vėsenius dainų rinkėjus: Jankų ir Kalvaitių. Paprastas pastininkas (pastalijonas) Kalvaitis surinko ir 1905 m. išleido visai nemažą rinkinį: „Prūsijos lietuvių dainos“, kurių iš viso 542.

Čia pridėtas sąrašas įvairių lietuvių knygelių, išleistų Prūsijoje 1892–1911 m.

Šiame taip pat skyruije paduotas liet. tautos dainų sąrašas, įvairiausių žmonių surašyti, kuriuos išspaudintos Liet. Literatūros Draugijos laikraštyje (Mitteilungen).

9-tas skyrus—Eurba, Slančauskas, Ziogas, Šimtakojis, Bruozis ir Grigonis.

10-me skyruije—ilga eilė (1870–1912) knygų įvairiomis kalbomis, kur arba įeina lietuvių dainos, arba kas nors apie jas kalbama; matyti čia naudotasi Baltimačio. Tame sąrašo iš metų 1894 matom Maitlo Tavlio vardą, kur lietuvių laikraštyje „Suomen Kuvalehti“ No 21 duoda lietuvių dainas, išverstas suomių kalbon, ir kur aprašo lietuvių tautos poeziją. Tai prof. Mikko'o žmona, pasirašiusi pseudonimu.

11 skyruije d-ras Niemis priėmė rinkėjus: prof. Mikko'la, Pogodina, Šimkų ir aprašo savo kelionę po Lietuvą 1910–11 metais. Pirmaisiais metais surašė 1640 dainų ir antraisiais—Valikiniukų, Mareinkonių, Merkinės apygardoje—3000; šalia to, į fonografą suėmęs 333 dainų gaidas. Vilniuje d-ras N. sukatalogavęs L. M. Draugijos archyve esančias dainas, kur pasirodo (1912 m. pradžioje) bešė 3600 numeriai dainų iš 81 žmogaus 135 rankraščiuose. Galop iš „Liet. Tautos“ paduoda Basanavičiaus, Totoraičio, Sabaliausko ir Žiošo straipsnius, kuriuose rašoma apie lietuvių dainas.

12 knygos dalis—169–177 pusl.—lietuvių dainų tyrinėjimo istorija. Čia rašytojas sako, kad mūsų dainų tyrinėjimas vos tik pradėdamas. Palyginimo su kitų tautų dainomis maža esą; vienas Lautenbachas yra lygins su latvių dainomis. Apie dainų aištetikos pusę ir labai maža rašyta esą, kur paminti: R. von Meulen, Samogita, Zofija Čiurlionienė.

Kad liet. dainų tyrinėjimas būtų galimas ir eity pirmyn, reikia daugiau rinkti. Ir tiesa, lig šiol mūsų dainas rinko tik mėgėjai; organizuoto rinkimo nėra; užtat iš kai kurių Lietuvos apygardų visai nėra užrašytų dainų. Nežinant to, d-ras N. vadina Lietuvą dainos ir tautinės muzikos pažadėtoja; žeme; muzikalingumas esąs lietuvių kraujuje. Tautos muzika laukianti savo tyrinė-

tojo. Nors tautos dainoje muzika ir tekstas eina iš viena, bet tik lig žinomai sienai; paskutinis žodis pridera muzikai. Dainautoje neamžina; nauji laikai stato naujus reikalavimus; bet tik tada tautos daina ramiai galės sau mirti, jei jos—išstirtos—dvias bus padėta naujosios tautos tverybės pamatan. Geografijos žvilgsniu mažai tautai, visų šalių vėjams atvirai pučiant, labai reikia saugoti ir globoti ateitį savo sielos brangumyną, giliausią kalbą—gaidą.

(Bus toliau.)

LIETUVIAI AMERIKOJ.

NEW YORKO VALSTIJOS SURINKTOS AUKOS.

Binghamptone, lapkr. 20 d., prakalbos surengtos SLA. 200 kuopos; aukų surinkta \$27.47.

Amsterdame TMD, prakalbose bažnytinėje svetainėje. Kun. J. Zydanavičius užsėk iš sakyklos ir pats prakalbose dalyvavo. Aukų surinkta \$39.98.

Schenectady, lapkr. 24 d. Sv. Juozapo D-jos prakalbose aukų surinkta \$27.34.

Albanyje, lapkr. 26 d., kun. B. Matulio surengtose prakalbose bažnytinėje lenkų parapijos svetainėje aukų surinkta \$29.50.

Niagara Falls, lapkr. 27 d. SLA, 270 kuopos prakalbose aukų surinkta \$19.60.

Aukos iš Albany, N. Y. pasiūsta Central'in išdan (Liberty Bank, New York City).

A. M. Martus.

IS AMSTERDAM, N. Y.

IS Lietuvių Dienos veikimo.—Besitariant Lietuvių Dienai tarp vietos lietuvių apsiėmė nepaprastai judėjimas. Ypatingai vietos komitetas ėmėsi darbo su didžiausiu pasišventimu. Be komiteto atsižymėjo savo pasišventimu keliatas karštų tėvyniųjų, kurie vaikščiojo po namus, ragindami kitus dienos uždarbį aukoti, ar kokią kitą darbą dirbdami.

Amsterdame lietuviai pasirodė tikrai Lietuvos sumumis ir dukterimis. Dienos uždarbais suaukoto apie \$800.00. Senas ar jaunas, mažas ar didelis, kas tik kiek galėjo, kiekvienas aukojo badaujantiems savo broliams ir seserims. Čia mūsų merginos pasirodė labai dosnios; aukojo po \$3, \$5, ir daugiau. Jos savo aukomis pranešė ir vertelgas, kurių vieni atjautė labai savo brolių nelaimę, bet kiti, paprašius aukų, pirmą priešėkdavo kiek nereikia, paskui išmėsdavo kokią dolerį, ir tai suiraukė. Vienas jų, mėsininkas, turėjo savo širdį taip supinėjusią, kad jokiais aiškinimais brolių nelaimės didumo negalima buvo suminkštinti jos.

Paprastus pas ji aukos, jis ciniskai nusišypsojo ir pradėjo filosofuoti, sakydamas: „ka čia jus užsiimate niekais; man tik juokai iš to. Nei tie pinigai nutais, nei tie pavargėliai gaus juos, todėl tegul mano auka lieka pas mane kišenėje.“

Manydamas, kad jis ištikro abejoja, jog amerikiečių surinktos aukos badaujančius lietuvius pasieks, bandžiau jam išaiškinti, kad kiekvienas gali žinoti nuo amerikiečių siųstų delegatų ir šiaip atvažiuojusių iš Lietuvos žmonių, kad mūsų aukos mūsų brolius Lietuvoje tikrai pasiekia; kad aukos yra dalinamos visiems pagal reikalą, nedarant jokio skirtumo tarpe šelpiamųjų ir kad gal jo paties broliai ar tėvai bandu miršta. O jis man į šitą vėrį ką atsako: „Tegul miršta; anksčiau, ar vėliau vis reikės mirti; kaip numirs anksčiau, tai kitą sykį tautų dainomis maža esą; vienas Lautenbachas yra lygins su latvių dainomis. Apie dainų aištetikos pusę ir labai maža rašyta esą, kur paminti: R. von Meulen, Samogita, Zofija Čiurlionienė.“

Sitas beširdis dvikojis gyvulys tik į kitus su tokiu nepaisinimu žiūrį; jis pats nenorį mirti anksčiau; jam noris ilgiau ir geriau gyventi. Ir tam jis reikalauja, kad ji kiti paremtų, kad eity pirkti pas jį. Angi čia nereikia prie jo pritaikyti jo paties filosofijos! Jei tokis versis numirs, ar prapuls kur anksčiau, tai drangiai bus ne tik vis tiek, bet dar geriausias, nes mažiau draugija turės tranų.

Mės turime mėsininkų, ir kitų sankrovininkų, kurie yra gerai žmonėmis; kurie atjaučia žmonių nelaimes. Sita kooperatyvė mėsinė nukentėjusiems nuo karės paaukėjo \$200. Tokie vertelgos be abejonės užsipelno pagarbos ir visuomenės parėmimo.

Mūsų draugijos taipgi gražiai pasirodė; aštuonios draugijos sumetė \$960.00; kooperatyvis salimnas aukojo \$25.

Kadangi lapkr. 1 d. buvo nepatogu Lietuvių Dieną rengti, tai ji buvo perkelta ant lapkr. 4 d. Rinkėjų turėjome 300.

83 rinkėjus nusiuntėm talkon albaniečiams, 50 trojiečiams ir apie tiek schenectadičiams. Iš vakaro vakare buvo atlaikytos pamaldos; kun. J. Zydanavičius per pamaldas prašė susirinkusius melstis, kad Dievas duotų gražų orą aukoms rinkti.

Ant rytojaus, kiek liko rinkėjų, šimtas suviršum su mokyklos vaikūčiais stojome prie aukų rinkimo namie. Klebonas, atlaikęs miasias rytmetį, taipgi išėjo aukų rinkti ir rinko iki pačiam vakarui. Jis turėjo pagelbon J. Karužą ir per dieną surinko \$392; su jo paties pridėtais \$50, viso jo surinkta suma padaro \$440.

Visų rinkėjų tą dieną surinkta \$1346; su dienos uždarbio ir draugijų aukomis viso pasidaro \$3241.00.

Prie surengimo Lietuvių Dienos p. F. Velickas atsižymėjo, parupindamas gražius straipsnius vietos anglų laikraščiams apie lietuvių, ir p. S. Simanavičius, atsižymėjo savo nenuoalumu šitame darbe.

Be šitų taipgi atsižymėjo savo pasišventimu ir daugelis kitų, kurių vardus neleidžia paminti vietos stoka.

„Lietuva“ tiesą pasakė, kad amsterdamičiai negali niekas pralenkti. Mės visi dirbome, kiek kas galėjome. Bet igiję šitą vardą, žiūrėjome, kad ir toliaus mūsų niekas nepralenktų.

M. Kerbelis, Viet. Kom. pirm.

IS SHEBOYGAN, WIS.

Veikė visi išvieno L. D.—Lietuvių Dienos Komitetas rupestingai darbavosi Lietuvių Dienoje. Aukų rinkėjų buvo: Sheboygane, 52, Sheboygan Falls, 2, Plymouth 4. Aukų surinkta \$676.49. Lapkr. 14 d. pinigai pasiūsta per Raud. Kryžių išmokėjimui Centro Komitetui Wilkes Barre, Pa.

Visos aukų rinkėjos stengėsi kuodaugusia aukų surinkti. Daugiausia surinko p-nia M. Jutienė, \$31.27 ir p-lė F. Baltrušaitienė, \$25.95.

Vakare 8 val. įvyko prakalbos su programu. Pirmininkavo p. J. Rimkus. J. Naujalis kalbėjo apie apsvietą. Žmonių buvo gana daug, ne tik lietuvių, bet ir svetimaucijų. Visas tos dienos išlaidas padengė vietos draugijos.

Mūsų miestelyje taip, kaip ir kitur lietuviai, skirstosi į srioves, bet Lietuvių Dienoje visi lietuviai susivienijo į vieną stiprų kūną ir nuveikė, galima sakyti, didelį darbą mūsų nukentėjusiems Lietuvoje broliams; galime pasigirti, kad mės visi veikėme bendrą darbą, užmiršę apie savo partijas.

Lapkr. 6 d. įvyko vietinių draugijų delegatų susirinkimas, kuriame buvo nutarta surengti vakarą lapkr. 26 d. pagerbimui aukų rinkėjų. Visų rinkėjų ir komiteto bus nutrauktas paveikslai ir bus išdalinta rinkėjams atmintin dykai.

J. Mickeliuna, rašt.

IS HARRISON, N. J.

Gabijos Brolių ir Seserų D-jos balius.—Lapkr. 24 d. jaunaisiais Harrisono lietuvių Gabijos Brolių ir Seserų D-jos surengė pirmą aukų rinkimą. Nors balius surengta šioji dienoj, bet publikos prisirinko apčiai ir balius nusisekė labai gerai, išskiriant maršą. Maršas nepavyko delto, kad ji pasiėmė vestę tokie, kurie apie tai neįmano.

Tarp jų buvo vienas apsisaitęs neva jureivis, kuris turėjo be galio palaidą liežuvių. Taip pat palaidais liežuviais buvo ir apsisaitę siesiej indijonai. Jie pliauskė, ypatingai prie moterų, negražius angliškus žodžius nei patis nežinodami, ką tie žodžiai reiškia.

Laikas susiprasti ir stengtis susirinkime elgtis mandagiau. Indijoniškas pasidėjimas, kad ir indijono veidą užsėdėjęs, civilizuo-

tam žmogui netinka ir jo reikia vengti.

Puikiausiai ir keisčiausiai apsitaisiusiems buvo davinėjama dovanos. Kiek uždarbio nuo balius liko, neteko sužinoti, bet uždarbį, matyt, bus Baliaus darbinin'ai, vyrai ir moteris, dirbo kuogeriausiai.

Šita draugija, nors jauna, bet energingai žengia pirmyn ir jaunuomenei, taip vaikūnams, taip merginoms patarčiau prie jos prisirašyti, kas dar to ligšiol nėra padaręs. Tai yra gera ir naudinga draugija.

Gabijietis.

IS MANCHESTER, N. H.

Draugijų veikimas. Praėjus L. Dienai pas mus įvyko šokių tokių nesusipratimų ir permaišų. Komitetas, susidedantis iš visų vietinių draugijų delegatų, veikusis iki Lietuvių Dienos ir po jai, tapo visas perinktas ir žada darbuotis toliaus. Naujais komiteto nariais yra šitie: pirmininku R. Kundrotas, pagelbininku A. Zubkus, raštininku A. Staugas, kasininku J. Svetikas, korespondentu korespondencijoms rašyti į laikraščius, A. Zubkus.

Sio mėnesio pradžioje buvo delegatų susirinkimas delei Katalikų Spaudos Savaitės, bet nieko gero nenutarta, tik užsipuolimai daryta ant socialistų ir pirmieji, nors socialistai yra išleidžiami į komitetą. Ateitis parodis, ką naujas komitetas išstengs padaryti.

March. Koresp.

IS ROCHESTER, N. Y.

ALTS. 21 kp. prakalbos.—

Nors šita A. Liet. Taut. Sandaros kuopelė neseniai susitvėrus, bet ikišiol jau daug yra pasidarbavusi kultūros dirvojė. Lapk. 26 d. ji surengė prakalbas Gedimino D-jos svetainėje. Publikos prisirinko suviršum 300 žmonių. Lėšų padengimui surinkta \$28.91. Kas nuo lėšų atliko, pasiūsta į L. G. F.

Vakaro kalbėtoju buvo p. M. Šaltius. Jis kalbėjo dviem atvejais. Pirmoj savo kalbos dalyje jis aiškino Lietuvos istoriją nuo senovės laikų iki šiai gadynei. Po šitai jo kalbai p-lė St. Malinauskaitė gražiai padėkiamavo eiles. Po to buvo trumpa pertrauka, kurioje buvo renkama aukos.

Antrroje savo kalbos dalyje kalbėtojas kalbėjo apie lietuvių literatūros ugdinimą, pradėjus nuo Sim. Daukanto ir vysk. Valančiaus iki Kudirkai, Basanavičiui ir Šliupui, kuriuos jis pavadino vieninteliais tautos gaivintojais. Jis pabrėžė, kad lietuviai apsiėmė nuo rusų biurokratų rusinimo pastangų ir sugebėjo apsvietą išplėsti po visą Lietuvą ačiu šitų vyrų literatūriniais darbais.

Atėjęs prie dabartinių laikų jis prisiminė apie priklausymą Lietuvai neapgrūdinimybę ir apie mažą ruvinimąsi ja. Čion kiek platėniau priminė apie Lietuvį Dieną. Amerikoje, apie lietuvių vienybę ir nesuitaikymus. Čia jis prikišo socialistams jų nesubrendimą, kuris apsiėmė šiuo pavydumu, neapykanta ir trumparegyste, paremdamas savo žodžius paimtais iš gyvenimo faktais.

Žinoma, tokia atvira kalba, kaip ir galima buvo laukti, klausantiems jos socialistams nepatiko ir jie bandė ją trukdyti. Pirmoje kalbos dalyje vienas gerai įsitraukęs socialistų pasekėjas įsijėdė kalbėtojo žodžiais, kuris pasakė, kad suvalkiečiai daugiau apsvietę už kauniečius, ir atsištojęs pradėjo šaukti, bet tvarkariai jį tuojaus išprašė laukan.

Antru kartu kalbėtoji išėjus atsidaro daugiau trukdytojų, bet pirmininkui juos užbaudus jie apsimalsino. P-nas M. Šaltius pasakė jiems kelias karčias teisybes ir jie neislaikę spruko perduris susigėdiję. Šiaip publika buvo labai užganėdinta kalbomis. Prie Sandaros tą vakarą prisirašė dešimt naujų narių.

Lietuvių Diena. Ne pro šalį bus paminėjus kaip mės darbavomės Lietuvių Dienoje. TMD. 52 kp. ir ALTS. 21 kp. šitam darbui suteikė gausius savo žmones. P-nas A. Zimnickas daugiausia surinko; jis surinko daugiau kaip \$35. P-no A. Norkevičiaus rubsiuvių šapoje surinkė

ta suviršum \$110. Ukrainiečių bažnyčioj, pasitamus su jų kunigu surinkta \$20. Vis tai ačiu ALTS. pirmininko—p. A. Zimnicko pasidarbavimui. Taip pat delegatai išreikia savo padėką p. St. Klimaičiui už gerą protokolą surašymą. Bet didžiausios padėkos yra vertas kun. J. Kasakaitis, kuris daugiausia ir sunkiausia dirbo.

Soc. Koresp.

IS NEW HAVEN, CONN.

Po Lietuvių Dienos. Suvedus galutines atskaitas, pasirodo, kad New Haveno komitetas surinko Lietuvių Dienoje išviso \$3633.86. Čia jau įskaityta ir draugijų aukos, o taipgi ir aukos lietuvių iš Branfordo. Branfordas yra mažas miestukas, apie 8 myliose nuo New Haveno. Mės išgavome tenai leidimą rinkti aukas ir vietiniai lietuviai (kurių yra labai mažai) pasidėdėjo pasidaruoti ir surinktas aukas pristatyti New Haveno komitetui.

Branfordo lietuviai surinko Lietuvių Dienoje \$94.00, prakalbose \$60.00, o Lietuvių Brolių dr-stė paaukavo \$50.00. Taip kad išviso branfordiečiai sudarė lygiai pusantro simto dolerių. (Rinkėjų surašą ir kiek keno surinkta apleidžiame; nors ir labai norėtume visus rinkikus ir rinkikes iš visos Amerikos pagarsinti, bet kiekvienas supras, kad daryti stokos vietos laikraštyje jokiu būdu to negalime padaryti, R. d.).

Taigi, kaip minėta, sykiu su Branfordo aukomis New Haveno komitetas surinko išviso \$3633.86. Iškaityti pasidarė \$123.36. Likusioji suma \$3510.50 tapo išsiūsta Raudonam Kryžiui į Washington, D. C.

K. A. M.

IS NEW BRITAIN, CONN.

Nedavė pinigų, tai šovė.—Čia žaškas, žadėdamas apsviesti su našle Jieva Brogiene, turinčia trejetą vaikų, prieš vestuves gerai išsigėrė. Tą pačią dieną po pietų jis nuėjo į Zimitravičiaus smulkę ir pas smulkiniuką broli, kuris už baro stovėjo, paprašė pinigų paskolinti. Tam nepaskolinus, jis atėjo vėl bertainis po penkių vakarų ir radęs už baro patį savininką, paprašė pas jį paskolinti vieną dolerį. Smulklininkas taipgi jam atsakė. Tą sykį jis išsitraukė revolverį ir šovė jį. Kulka pataikė į kairįjį šoną krutinėm, bet širdies nekludė. Buvusieji smulkėje tuojaus čiauską suėmė ir pašaukė policiją. Atvykus policijai nugalbėno policijos teisman, kur jis prisipažino šovęs, bet nenorėjęs užmūsti. Kadangi sužeistasis Zimitravičius prašė nagrinėjimą atidėti ant lapkr. 28 d. tai kaltinamasis buvo paleistas po kaucijos \$1000.

Čiauskas yra 28 metų amžiaus ir dirbo kaip molderis. Pereito birželio mėnesį jis buvo augštesniojo teismo pasmerktas 6 mėnesiams kalėjimo už gyvenimą be šliubo su Zosina, Markas iš New Jersey. Kuomet jį tasyk suareštavo, tai jis prašė Zimitravičiaus, kad užstatytų kauciją už jį; bet tas atsisakė ir dabar, spėjama, jis šovė į jį piktumą turėdamas ant jo už kaucijos nepastatymą.

Lapkr. 28 d. Čiauskas vėl buvo pašauktas policijos teisman. Teisman stoji ir Čiausko peršautasis smulklininkas Zimitravičius. Čiauskas paklaustas, ką jis turi pasiteisinimui pasakė, kad jis nieko neatmena. Jo byla tapo perduota augštesnin teisman gruodžio laikui ir pareikalauta iš jo kaucijos \$1,000. (Iš „New Britain News“).

L. S.

IS CLEVELAND, OHIO.

Bulotos prakalbos. Lapkr. 25 d. čia atsilankė visa p. Bulotos misija, laikė prakalbas. Daug ko darys jas negalima pasakyti, nes kas buvo visur, tas buvo ir pašauktas. Vieną dalyką, vienok, galima būtų patėmyti. P-as Bulota įžanginė savo kalboj sumatė pakritikuoti Amerikos kalbėtojus, kad jie esą nemoką užsilaikyti „ant stėičiaus“.

Pasises, kad jis dumoje daug kalbėjęs ir „mokąs kalbėti“, p. Bulota žadėjo parodyti, kaip reikia kalbėti: „Žiūrėkit, sako, ot, atsistosis ant vietos, o po „stėičiaus rubsiuvių šapoje surinkė

ir kalbėjo: davė pipirų visiems komitetams ir net vardais išsaukė tuos, kurie jam, p. Bulotai, nepatinka, arba kurie p. Bulotos darbų negražumą išrodinėjo.

Amerikoj jokis, šiek-tiek geresnis kalbėtojas niekados nuo „stėičiaus“ vardu nešauks ir jų nekolios, nes kožnas žino, kad tas yra špetnas ir škaradnas budas. Tik patį prasciausi kalbėtojai, kurie nieko apie prakalbas nenusimano, Amerikoj vardais kolojasi. Tai man išrodo, kad p. Bulota, jeigu jau kitus mokina, kaip reik kalbėti, turėtų ir pats nors tų elementariškų taisyklių išmokti.

Brunas.

IS RACINE, WIS.

T. M. D. prakalbos.—Lapkr. 26 d. TMD. 121 kp. surengė prakalbas. Kalbėjo TMD. pirmininkas dr-as A. J. Zimontas. Jo kalba buvo be jokių užgauliojimų ir visiems patiko. Kalbėjo jis apie Amerikos lietuvių ir jų organizacijas, ypatingai apie TMD-ją ir jos principus.

Žmonių prisirinko neperdaugusia, bet visi buvo užganėdinti prakalba ir prie kuopos prisirašė 10 naujų narių.

Be prakalbos buvo dar ir kitų programo dalykų. Dvi mažos mergaitės M. ir P. Petkiutės padainavo kiskelį; p-lė M. Sakauskaitė padėkiamavo eiles „Pasaulis“ ir M. Kasparaitis pasakė Vaicaičio eiles „Šalis“.

TMD. 121 kp. puikiai gyvuoja. Tuoju po Kalėdų rengia vakarą su pastatymu ir ketina parengti eilią prakalbų ir paskaitų. Gero pasisekimo apsvietos darbui.

J. A. Baukus.

NEW BRITAIN CONN.

Susibaręs su motina bandė nušauti. V. Jakavonis apie 21 metų amžiaus, nuo senai dirbo šoferiu United Electric Light and Water kompanijai ir gyveno prie motinos.

Lapkr. 28 d. jis susibarė su motina dėl pinigų už valgi ir vakarėnų ir savo kambarį bandė nusišauti iš revolverio. Jis iššovė penkis šuvis, bet tik vienas jų pataikė jam į šoną. Dausv žinią policijai ir tai pas jį pribuvęs jis gulėjo lovoje kruvynas. Nuvežus į ligoninę jam išėmė kulka ir spėjama, kad jis pašveiks.

L. Savickas.

Žinios-Žinelės.

Kansas City, Kans.

—Lietuvių šitame miestelyje apie 300. Yra maža bažnytelė ir dvi draugijos: Sv. Kizimiero D-jos ir Vytauto Kliubas. Pirmoji turi apie 50 narių, antrasis apie 30 Abi bažnytiniai.

Eureka, Utah.

—Čia yra kasyklos švino, vario ir sidabro; jose dirba dvejom atmainom po 8 valandas. Moka už darbą po \$3.50 į dieną, o kontraktininkai mašinistams po \$4.00. Darbas labai sunkus, uni-jos nėra, darbininkai lenktyniuoja. Pragyvenimas baisiai brangus, už valgi ir kambarį \$40 mėnesiui. Lietuvių yra 3 šeimos ir apie 20 pavienių; jų sutikimas negeriausias.

Bisbee, Ariz.

—Bisbee stovi netoli Meksikos sienos; gyventojų turi apie 1,500, tarp jų yra ir lietuvių. Darbai daugiausia kasyklose. Prastas darbininkas uždirba \$5-25 į dieną, prie mašinų dirbantįs gauna \$5.50 ir \$6.00.

Boston, Mass.

—Lapkr. 19 d. Symphony svetainėje žydai turėjo susirinkimą nukentėjusių nuo karės žydų reikalais. Kalbėtojų sujudinta minia davė pinigų be atsižūrijimo; netekė pinigų metė žiedus, laikrodėlius, plunksnas ir kitokius daiktus. Vienas nūmetė ant estrados ploščių. Pinigų sudėta \$100,000. Amerikos žydai sumanė sudėti \$10,000,000 nukentėjusiems nuo karės žydams.

Cleveland, O.

—Policmonas Troutville, palikęs savo automobilį gatvėje, užėjo pas rubsiuvių kelinį suprosin-

ti. Kada jis nusiavęs laukė kol ans suprosins, kaž kas pasakė, kad policmonas automobilį vagia. Policmonas be viršutinių kelninių dumė per duris laukan vagį pagauti ir tuomi sutraukė aplink save didelį būrį žingeidaujančių, kuriems buvo gražu matyti policmonas be kelinii.

Rockford, Ill.

—Darbai pastaruoju laiku truputį apsisusto. Kol kas bedarbių dar nėra, bet ir atvažiuojantiems sunku tikėtis darbas gauti.

Westville, Ill.

—Neprigulmingieji katalikai niekaip nenorėjo tikėti, kad jų klebonas kun. Jankauskas apsviedė su savo tarnaitė M. Gurz. Taigi jie išrinko komitetą ir pasiuntė jį klebonijon sužinoti, ar jų kunigas tikrai yra apsviedęs. Tas nuėjo ir patyrė, kad taip—kunigas apsviedęs. Šitą išgirdus parapijonams ir blusos numirė. Dabar neprigulmingoji parapija ir klebonija užduoty.

Elizabeth, N. J.

Vilnį laikraščiai siunčiami rankraščiai turi būti pažymėti autoriaus pavardę ir adresą. Pasirašantieji pseudonimais turi paduoti, Redakcijos žiniui, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasiliekia sau teisę atsiųsti laisvus laisvąsias užpildyti ir taisyti.

Netinkamus laikraščius rankraščius Redakcija, pareiklaudama, grąžina autoriui atgal jo išsiųstus.

Pelika visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popieriaus pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Gabrielius Landsbergis. Europos lietuvių laikraščiai pranešė liudną žinią, apie Gabrielio Landsbergio mirtį.

Amerikos lietuviams jis geriausias žinomas žemkainio vardu—tai, jis po savo veikala pasirašinėdavo. Placius amerikiečių minims gal ir žemkainio vardas nebūna labai artimai pažįstamas. Bet kuomet pasakysime, kad mirė autorius „Blindos“ ir „Birutės“, tai vargiai rasi Amerikoje tokių lietuvių, kurie būtų jį nematę, arba apie juos negirdėjęs.

Tai gi mirė Landsbergis-Zemkainis. Jo ypatybe lietuvių tautos nustojo vieno stambiausių tautiškių veikėjų: gausus rašytojas, mūziklaus publicisto, karšto patrioto ir geriausio Lietuvos suanas.

Peržvelgus jo gyvenimą, peržiūrėjus jo skaitlingus tėvynės laimėjimus, nelengva būtų pasakyti, kame yra jo didžiausias nuopelnas, ir kiekvieną darbą jis įdėdavo savo karštą patriotišką sielą.

Bet turbūt neapsiriksime, pasakę, kad velionis visuomet bus minimas kaip lietuvių tautos apsaugas tarp sulenkėjusios Lietuvos bajorijos.

Landsbergis-Zemkainis pats buvo bajoras ir dvarininkas (Šiaurės pav.eto, Linkuvos parapijoje).

Kuomet lietuvių tautiškaai atgimimas plačios vilnims apėmė visus mūsų kaimiečius-sodiečius, ir iš jų paminėję inteligentija, Lietuvos dvarininkai ir bajorija dar ir iki šiai dienai negali išlysti iš tų lenkystės samonų, kuriomis jie per 500 metų apaugo.

Velionis buvo vienas tų dvarininkų ir bajorijos atstovų, kurie pirmi išgirdo naujai atgimstančios lietuvių tautos balsą ir visa savo širdim rėmė lietuvių tautiškaai judėjimą. Lietuvos bajorai ir dvarininkai, permirkę lenkų dvasia, kreivai žiūrėjo į šią „litvomaną“, mekurie su juo delei to barėsi, kiti net ir pažinti su juom todėl pertraukė, bet velionis buvo kaip uola: ne tik nepasidavė sulenkėjusiai bajorijai, bet visuomet nesė jos tarpas lietuvių evangelija, ragindamas sulenkėjusią Lietuvos bajoriją nusimesti svetimą švarką ir grįžti savo tautos globtini.

Velionis susilaukė jau apysemio amžiaus—apie 70 metų. Nors buvo lenkų vedęs, tačiau vaikai išauginti lietuvių dvasioje, lietuvių laikraščioje, kaip publicistas, jis užėmė žymią vietą ir turėjo „tin aštrią plunksną“.

Mūsų rašytoje jis yra geriausias žinomas kaip sceniškų veikalių gamintojas—autorius viršminėtų „Blindos“ ir „Birutės“. Buvo jis didelis teatro mėgėjas ir lietuvių scenoje nemažai pasidarbavo.

Savo pažvalgomis jis bene arčiausiai stovėjo prie tautininkų sriovės.

Išskis ramiai, uolus tautos darbininkas!

Kongresas ir 8 valandų darbo diena. Jau anam „Lietuvos“ numeryje buvo nurodyta apie tai, kad jeigu kongresas perleido Adamsono bilijū ir pripažino nekuriems geležinkelio darbininkams 8-nių valandų darbo dieną, tai toks pat įstatymas turėtų būti įvestas ir visiems kitiems darbininkams. Prezidentas, paremdamas Adamsono bilijū, taip ir išsireiškė, kad įvedimui 8 valandų darbo dienos pritaria visuomenės nuomonė.

Bet tam nepritaria kongresas—senatoriai ir kongresmanai. Jie sako, kad įvedimas 8 valandų darbo dienos priklauso tik geležinkelio darbininkams ir tai ne visiems, (nes bilijū palyti tik tuos darbininkus, kurie dirba ant traukinių).

Sūprantama, kad tuomet pasiekė vieną klausimą: Kodel visi kiti darbininkai turėtų dirbti ilgiau už geležinkelio darbininkus? Kodel kongresas nepereidžia tokio įstatymo kuris padarytų 8 valandų darbo dieną visos šalies darbininkams lygiai?

Į šitokią užklausimą jums atsakys taip: kongresas kad ir norėtų, tai to negali padaryti, nes kongresas neturi tiesos kisti savo nosies tarp darbdavio ir darbininko; kongresas turi tiesą įsikisti į reikalus tik tų darbininkų, kurie priklauso prie tarpvalstijinės valstijos, t. y. kongresas gali tvarkyti prekybą, kurį eina iš valstijos į valstiją, bet ne tokią prekybą, kuri atsibūva pačios valstijos viduje. Geležinkeliai priklauso prie tarpvalstijinės valstijos (interestate commerce), todėl kongresas ir gali juos reguliuoti ir įstatymus sulgyti išlydinėti.

Taip aiškinasi kongresas. Ir tas yra teisybė, kad kongresas neturi tiesos kisti į vidujinius, taip sakant, naminius valstijos reikalus.

Bet palaukim. Kongresas ne labai senai užgynė dirbti dirbtuvėse vaikams, jaunesniems negu 14 metų (daug tokių vaikų dirbdavo pietinėse valstijose). Kokią tiesą kongresas turėjo kisti į tų vaikų darbo reikalą? Juk vaikų darbas—tai vidujinis Valstijos reikalas, tai ne tarpvalstijinės prekybos ir kongresas, kišdamasi į tuos reikalus, peržengia šios šalies konstituciją.

—Labai gerai,—pasakė tuomet kongresas,—mes ištikro, sulgyt konstitucijos, neturime tiesos reguliuoti vaikų darbo, tai mes ir nereguliuosim. Bet mes turime tiesą tvarkyti tarpvalstijinę pramonę ir todėl mes išduodame štai kokią įstatymą: kad visos prekės (tavorai), prie kurių išdirbimo prisidės vaikai jaunesni negu 14 metų, negali būti pervežti iš vienos į kitą.

Dirbtuvės, naudojantis mažų vaikų darbą, tuojuos pamatė, kad jeigu taip, tai bus blogas biiznis ir visos „savo noru“ pasiliovė naudoti mažų vaikų darbą.

Tai gi ir dabar, kada kalbama apie 8 valandų darbo dieną—jeigu yra teisinga, kad geležinkelio darbininkai gali dirbti tik 8 valandas į dieną, tai turi būti teisinga, kad ir visų dirbtuvių, ofiso ir t. t. darbininkai dirbtų tik 8 valandas į dieną. Jeigu kongresas apsidirbo su vaikų biizniu, tai pat jis gali padaryti ir čia. Viskas, kas jam reik padaryti, tai pasakyti: „Joki tavorai, prie kurių išdirbimo darbininkai dirba daugiau negu 8 valandas į dieną, negalės pereiti iš valstijos į valstiją.“

Jūs tuomet nerasite nei vienos tokios dirbtuvės, ofiso, kuri galėtų prieš tokį įstatymą atsilaukyti. O kuomet visos dirbtuvės, ofisai ir t. t. turėtų vienodo ilgio dieną, tai visi turėtų tas pačias progas, kaip ir dabar.

Krizis Europoj. Kuomet tau nesiseka, tai esi piktas; kuomet esi piktas, tai turi norą kam nors įspirti—jeigu gali, ir kuomet įspirti, tai, žinoma, pasidaro „gvaltas“, apie kurį ir kaimynai išgirsta.

Taip atsitinka dabar ir Europoj, tarp kariaujančių tautų. Tik tai apie tai mes suzinome iš kito galo—vadinasi, pirmiausiai išgirstame riksmą, o iš to galime suprasti, kad kam nors nepasisekė ir kad kas nors užtai gavo įspirti.

Pirmiausiai išsinosmet tas atsitiko su vokiečiais. Vyriausiojo štabo perdėtinis Falkenayn „gavo“ įspirti, ir jo vietą užėmė von Hindenburg. Tas buvo ženklus, kad vokiečiai nusisuko sau sprangą ties Verdun, pakloję ten šimtus „ukstančių“ kareivių ir nieko nepėję.

Dabar girdime, kad tarp Anglijos ministerių iškilo didelis trūkimas. Anglijos premieras Asquith ir didesnė dalis ministerių žada gauti „įspirti“. Priekasčių, žinoma, neskelsia, bet nesuikiu jas atspėti. Tas aiškiausiai parodo, kad anglų politika Balkanuose—Rumunijoj ir Grekijoj—nenuisėkė: Rumunijoj vokiečiai baigia imti, o Grekijoj talkininkai tokiu būdu negali savo pusę karaliaus patraukti. Didelės intymės ties Somme upės, Francuzijoj, taip pat sakoma, at-

kiekvienu kyla klausimas:

Kodel visi kiti darbininkai turėtų dirbti ilgiau už geležinkelio darbininkus? Kodel kongresas nepereidžia tokio įstatymo kuris padarytų 8 valandų darbo dieną visos šalies darbininkams lygiai?

Į šitokią užklausimą jums atsakys taip: kongresas kad ir norėtų, tai to negali padaryti, nes kongresas neturi tiesos kisti savo nosies tarp darbdavio ir darbininko; kongresas turi tiesą įsikisti į reikalus tik tų darbininkų, kurie priklauso prie tarpvalstijinės valstijos, t. y. kongresas gali tvarkyti prekybą, kurį eina iš valstijos į valstiją, bet ne tokią prekybą, kuri atsibūva pačios valstijos viduje. Geležinkeliai priklauso prie tarpvalstijinės valstijos (interestate commerce), todėl kongresas ir gali juos reguliuoti ir įstatymus sulgyti išlydinėti.

Taip aiškinasi kongresas. Ir tas yra teisybė, kad kongresas neturi tiesos kisti į vidujinius, taip sakant, naminius valstijos reikalus.

Bet palaukim. Kongresas ne labai senai užgynė dirbti dirbtuvėse vaikams, jaunesniems negu 14 metų (daug tokių vaikų dirbdavo pietinėse valstijose). Kokią tiesą kongresas turėjo kisti į tų vaikų darbo reikalą? Juk vaikų darbas—tai vidujinis Valstijos reikalas, tai ne tarpvalstijinės prekybos ir kongresas, kišdamasi į tuos reikalus, peržengia šios šalies konstituciją.

—Labai gerai,—pasakė tuomet kongresas,—mes ištikro, sulgyt konstitucijos, neturime tiesos reguliuoti vaikų darbo, tai mes ir nereguliuosim. Bet mes turime tiesą tvarkyti tarpvalstijinę pramonę ir todėl mes išduodame štai kokią įstatymą: kad visos prekės (tavorai), prie kurių išdirbimo prisidės vaikai jaunesni negu 14 metų, negali būti pervežti iš vienos į kitą.

Dirbtuvės, naudojantis mažų vaikų darbą, tuojuos pamatė, kad jeigu taip, tai bus blogas biiznis ir visos „savo noru“ pasiliovė naudoti mažų vaikų darbą.

Tai gi ir dabar, kada kalbama apie 8 valandų darbo dieną—jeigu yra teisinga, kad geležinkelio darbininkai gali dirbti tik 8 valandas į dieną, tai turi būti teisinga, kad ir visų dirbtuvių, ofiso ir t. t. darbininkai dirbtų tik 8 valandas į dieną. Jeigu kongresas apsidirbo su vaikų biizniu, tai pat jis gali padaryti ir čia. Viskas, kas jam reik padaryti, tai pasakyti: „Joki tavorai, prie kurių išdirbimo darbininkai dirba daugiau negu 8 valandas į dieną, negalės pereiti iš valstijos į valstiją.“

Jūs tuomet nerasite nei vienos tokios dirbtuvės, ofiso, kuri galėtų prieš tokį įstatymą atsilaukyti. O kuomet visos dirbtuvės, ofisai ir t. t. turėtų vienodo ilgio dieną, tai visi turėtų tas pačias progas, kaip ir dabar.

Krizis Europoj. Kuomet tau nesiseka, tai esi piktas; kuomet esi piktas, tai turi norą kam nors įspirti—jeigu gali, ir kuomet įspirti, tai, žinoma, pasidaro „gvaltas“, apie kurį ir kaimynai išgirsta.

Taip atsitinka dabar ir Europoj, tarp kariaujančių tautų. Tik tai apie tai mes suzinome iš kito galo—vadinasi, pirmiausiai išgirstame riksmą, o iš to galime suprasti, kad kam nors nepasisekė ir kad kas nors užtai gavo įspirti.

Pirmiausiai išsinosmet tas atsitiko su vokiečiais. Vyriausiojo štabo perdėtinis Falkenayn „gavo“ įspirti, ir jo vietą užėmė von Hindenburg. Tas buvo ženklus, kad vokiečiai nusisuko sau sprangą ties Verdun, pakloję ten šimtus „ukstančių“ kareivių ir nieko nepėję.

Dabar girdime, kad tarp Anglijos ministerių iškilo didelis trūkimas. Anglijos premieras Asquith ir didesnė dalis ministerių žada gauti „įspirti“. Priekasčių, žinoma, neskelsia, bet nesuikiu jas atspėti. Tas aiškiausiai parodo, kad anglų politika Balkanuose—Rumunijoj ir Grekijoj—nenuisėkė: Rumunijoj vokiečiai baigia imti, o Grekijoj talkininkai tokiu būdu negali savo pusę karaliaus patraukti. Didelės intymės ties Somme upės, Francuzijoj, taip pat sakoma, at-

šiejo brangiau, negu tal' ininkais sutartį, sulgy kurios tal' ininkai yra verti.

Visi tie nepasisekimai erzina Konstantinopolį—jeigu jie karę anglų tautą ir ji yra pasiryžusi išlošti.

„įspirti“ užtai savo premieriui Sutarties žinoma, yra patalp, kaip įspyrė anglų laivynodaryta dar pernai. Jos apskelbė, admiralui Jellicoe, kuris mas tik šiuom laiku nurodo į nesugebėjo apginti Anglijos patal, kad reikia tautai duoti labai kraščių nuo vokiškų submarinų, stiprių „pavilijimų“, kad tauta Panasių dalyką mątomė ir Ru-ir toliaus remty valdžią.

Sioj, kur neseniai nusirito nuo Nuo karės žmonės visur yra savo urėdo premieras Stuermer. nuilse, tai viena; o antra—talki-Bet, matyt, rusų tauta nėra už ninkų tautos aiškiai yra neušigandėta ir iš jo įpėdinio Trepo-ganėdine savo valdžią neranguvo. Tą galima numanyti iš to, mu ir nemokėjimu karės vesti. kad aną dien Trepov viešai pr-Tuomi ir pasiaiskina tankios nešė dmoj apie padarytą su tal-

ministerių ir vadovų permainos.

Talkininkų Bazaras Detrote, Mich.

Keletas mėnesių atgal Talkininkų (Allies) uoliai pradėjo darbuotis Detrote, Mich. surengimui pašelpo bazarą nukentėjusiems nuo karės savo žmonėms. Tam tikri žinovai ilgą laiką darbavosi iki nesuorganizavo 11 tautų į vieną milžinišką draugiją po vardu „Allies Charity Bazaar“, ar Talkininkų Pašelpo Bazaras. Į tą bazarą įėjo sekancios tautos: lietuviai, lenkai, kanadiečiai, serbai, čekai, vėlčiai (valiečiai), francuzai, anglai, škotai, belgai ir armenai. Amerikiečiai prisidėjo kaip neutralė šalis ir visas įplaukas žadėjo padalinti viršui minėtoms tautoms po lygią dalį.

Nerasytin čionai apie kitas tautas dalyvavusias šiame bazare. Išties, daug reiktų laik pasvęsti, kad nors kiek atvaizdintų jų skyrius; mus apeina labiausiai lietuvių skyrius. Noriu tik trumpai patėmyti, jogei puikiasias kioskas buvo francuzų. Paskui labai gražus buvo: belgų, valiečių, škotų, kanadiečių ir k. tautų. Lietuviai taipgi neatsiliko nuo kitų tautų; ne tik mūsų žmonės gerėdosi savu kiosku, bet ir svetimataičiai gyre jo išvaizdą. Vieta mūsų buvo palikta kuo-praščiausia t. y. patoje pastogėje, kur stogas galimai buvo ranka pasiekti, ir toliausiame pakraštyje. Lenkų kioskas užėmė beveik patį centrą svetainės su puikiasiomis dekoracijomis, kurios jiems atsistojus apie \$6,000.00. Buvo nūpiesti visi Lenkijos miestai ant kiosko sienų, o tarp jų ir Vilnius. Tas mus patikino prie protesto; taigi ir mes, lietuviai, užsispyrėme svetimataičiams parodyti, kad Vilnius, ne tik nėra Lenkijos miestas, bet dar yra Lietuvos sostinė. Delei to padirbome du didžiausius dekoratyvius posterius, parodančius vienas Vilnių, antras Kauną. Vilniaus posteris rodė Vilniaus miestą su Gedimino Kalnų ir vingiuojančią Viliją aplinkui su parašu: „Vilnius“ Wilno capital of Lithuania.

Kauno plekatas atvaizdino Kauno miestą ant pusliao tarp upių Nemuno ir Vilijos su puikiasiomis, raliuojančiais aplinkui kalnais ir po kojomis Nemuno plaukiančiais laivais ir garlaiviais. Parašas ant šito buvo toks: „Kaunas“ Kowno, The Stronghold of Lithuania. Bet, ant vienos pusės kiosko buvo dekoratyviai pieštas Vytauto portretas su parašu: „Vytold, Grand Duke of Lithuania, conqueror of teutons, 1410.“ Iš kitos pusės buvo nūpiestas baltas Žirgaitis ant raudono lanko su parašu apacioje „Lithuania“, apacia kiosko buvo išrašyta paveikslas lietuviškų rožių, kurios dažnai matomos Lietuvoje „rutų darželiuose“. Ypač daug rožių buvo sugrupuota ties Vytauto paveikslu ir ties Žirgaitiu. Vidurį kiosko puosė du darbių lietuvių puikiasios diavonai ir rankų darbo įvairiausio meginiai bei gentaro karoliai. Taigi aliejiniai paveikslai kabojo, kurie atkreipė domą praklinėsnės klasos žmonių į mūsų kioską. Turėjome didelį Lietuvos žemėlį, parodantį istoriškos ir dabartinės Lietuvos ribėjus. Daug svetimačių įdomavo tuomi. Vietiškai, kad dažnai buvo girdėti apie lietuvius, bet manė, kad jie gyvena kur ten pas Tarpžemines Juras. Kitiems išaiškinus lietuvių reikalus, jie atsakydavo: „Kad jusų reikalai dar labiau esą susipynę negu Balkanuose“. Teko patėmyti, kad lietuviais daugiausiai domavo kanadiečiai: taipgi anglai, škotai, francuzai, vėlčiai (valiečiai), čekai, serbai ir amerikiečiai. Lenkai labai širdingai į mus atsinešė, kas vakaras kas nors iš

ramo lietuvių dienos bazare. Nors lenkų kiosko atsilankydavo pas savo brolius „litvinius“. Dauguma lietuvių lenkams tarnavo, pav. Poni Jagminienė, budant tikra lietuvaite, žmona lietuviu dailininko, Jagmino, atstovo pirmutinės Dumos, vedė lenkų „Dijį Marsą“ ir daug lenkams pasidarbavo rinkime pinigų bazarui. Čia nėra p. Jagminienės kaltė; užklausta, kodėl lenkams tarnauija, atsakė, kad manes lietuviai nenorejo; du sykiu, sako, siulijausi ir vis atsakė, kad nereikia. Visgi poni Jagminienė labai puikų paveikslą padovanojo p. Chalmers pieštą mūsų kiosku. Amerikonai stebėjosi lietuvių gabumu, sakydami, kad lietuviai dirba ne tik sau, bet ir lenkams gelbėjo, mes dar aiškiai jus iš lenkų atskirame. Daug tame pagelbėjo mums paskelbimai anglų laikraščiuose, kad Simkevičius, buvęs lietuviu. Paskelbimas apie Eitelį, sunų kaiserio Lietuvos karaliu mums padarė daug gero. Padėjome didelę iška, protestuodami prieš tokią vylyngą kaiserio pasielgimą. Tas labai daug talkininkų patraukė prie mūsų sekijos, žmonės skaitė: „Down with Eitel, proposed King of Lithuania. Long live the Allies!“ Svečiai grudosi, kad kuodaugiausia pagelbėjus patraukėsi lietuviams. Nuo to sykiu lietuvių bazare pasidarė labai populiarūs, ypač čekai mums išreikšė savo širdingumą, tankiai atsilankydami mūsų kioske. Įdomiausiems lietuvių tautai, o jų buvo labai daug visokios kilmės žmonių iš visų tautų, aiškinome lietuvių reikalus, dalydami knygetes: „A Plea for the Lithuanians“, „Pro Lithuania“, „Sketch of Lithuanian Nation“ ir kitokias. Ypač anglai mums užtikrino pilną laisvę, tik ne iš kaiserio malonės.

Didžiausia garbė priguli sekantiems mūsų viengienams už uolų pasidarbavimą surengime lietuvių Skyriaus „Allies Bazaar“ Detrote, Mich.: p. Jonui Vaitekūnui, daugiausia prisidėjo darbu ir iškaščiais prie surengimo Bazaro. Jis vienas palaikė lietuvių sekiją tarp kitų tautų, kada kiti lietuviai manė, jog iš to nieko neišeis. Kitas vaikas, Alexandras Abišala, dar jaunas vaikas, daug prisidėjo prie išdavimo raportų apie lietuvių Skyriaus stovį centralinei „Allies Bazaar“ komisijai. Juodu kartu su p. Vaitekūnu, viens surašydavo raportą, o kitas ant atminties išmokęs viešai prieš kelis šimtus žmonių visoje tautų pasakodavo, ka lietuviai jau yra nuveikę savo sekijos delei. Iš pradžių, kol nieko dar nebuvo nuveikta, nes „Allies“ jau nuo kelių mėnesių organizavo tų bazarą, tai tuodu vaikina ir palaikė lietuvių bazarą skyrių. Jiems meginiai bei gentaro karoliai, lai buna didžiausia garbė ir jie kaip tikri Lietuvos sunys, lai paselmingai darbujasi ir toliaus Tėvynės labui.

P-lė Monika Čepaičiūtė darbičiausia lietuvaite, kuri daugiausiai surinko pinigų ir daiktų lietuvių Bazarui. Taipgi uoliai darbavosi pardavinėdama daiktus laike bazaro; net viena amerikietė patėmyjo, kad ji atsižymi savo dabstunu visame bazare ir padovanojo jai labai gražią lėlę ir daug kitokių dovanų josios (lietuvių) skyriui.

Kun. kleb. Kazimieras Skripka, daug pagelbėjo lietuvių bazarui, apsiimdamas parduoti 1000 tikietų įžangos į minėtą bazarą ir uoliai darbavosi surengime progatsineš, kas vakaras kas nors iš

lenkų kiosko atsilankydavo pas savo brolius „litvinius“. Dauguma lietuvių lenkams tarnavo, pav. Poni Jagminienė, budant tikra lietuvaite, žmona lietuviu dailininko, Jagmino, atstovo pirmutinės Dumos, vedė lenkų „Dijį Marsą“ ir daug lenkams pasidarbavo rinkime pinigų bazarui. Čia nėra p. Jagminienės kaltė; užklausta, kodėl lenkams tarnauija, atsakė, kad manes lietuviai nenorejo; du sykiu, sako, siulijausi ir vis atsakė, kad nereikia. Visgi poni Jagminienė labai puikų paveikslą padovanojo p. Chalmers pieštą mūsų kiosku. Amerikonai stebėjosi lietuvių gabumu, sakydami, kad lietuviai dirba ne tik sau, bet ir lenkams gelbėjo, mes dar aiškiai jus iš lenkų atskirame. Daug tame pagelbėjo mums paskelbimai anglų laikraščiuose, kad Simkevičius, buvęs lietuviu. Paskelbimas apie Eitelį, sunų kaiserio Lietuvos karaliu mums padarė daug gero. Padėjome didelę iška, protestuodami prieš tokią vylyngą kaiserio pasielgimą. Tas labai daug talkininkų patraukė prie mūsų sekijos, žmonės skaitė: „Down with Eitel, proposed King of Lithuania. Long live the Allies!“ Svečiai grudosi, kad kuodaugiausia pagelbėjus patraukėsi lietuviams. Nuo to sykiu lietuvių bazare pasidarė labai populiarūs, ypač čekai mums išreikšė savo širdingumą, tankiai atsilankydami mūsų kioske. Įdomiausiems lietuvių tautai, o jų buvo labai daug visokios kilmės žmonių iš visų tautų, aiškinome lietuvių reikalus, dalydami knygetes: „A Plea for the Lithuanians“, „Pro Lithuania“, „Sketch of Lithuanian Nation“ ir kitokias. Ypač anglai mums užtikrino pilną laisvę, tik ne iš kaiserio malonės.

Didžiausia garbė priguli sekantiems mūsų viengienams už uolų pasidarbavimą surengime lietuvių Skyriaus „Allies Bazaar“ Detrote, Mich.: p. Jonui Vaitekūnui, daugiausia prisidėjo darbu ir iškaščiais prie surengimo Bazaro. Jis vienas palaikė lietuvių sekiją tarp kitų tautų, kada kiti lietuviai manė, jog iš to nieko neišeis. Kitas vaikas, Alexandras Abišala, dar jaunas vaikas, daug prisidėjo prie išdavimo raportų apie lietuvių Skyriaus stovį centralinei „Allies Bazaar“ komisijai. Juodu kartu su p. Vaitekūnu, viens surašydavo raportą, o kitas ant atminties išmokęs viešai prieš kelis šimtus žmonių visoje tautų pasakodavo, ka lietuviai jau yra nuveikę savo sekijos delei. Iš pradžių, kol nieko dar nebuvo nuveikta, nes „Allies“ jau nuo kelių mėnesių organizavo tų bazarą, tai tuodu vaikina ir palaikė lietuvių bazarą skyrių. Jiems meginiai bei gentaro karoliai, lai buna didžiausia garbė ir jie kaip tikri Lietuvos sunys, lai paselmingai darbujasi ir toliaus Tėvynės labui.

P-lė Monika Čepaičiūtė darbičiausia lietuvaite, kuri daugiausiai surinko pinigų ir daiktų lietuvių Bazarui. Taipgi uoliai darbavosi pardavinėdama daiktus laike bazaro; net viena amerikietė patėmyjo, kad ji atsižymi savo dabstunu visame bazare ir padovanojo jai labai gražią lėlę ir daug kitokių dovanų josios (lietuvių) skyriui.

Kun. kleb. Kazimieras Skripka, daug pagelbėjo lietuvių bazarui, apsiimdamas parduoti 1000 tikietų įžangos į minėtą bazarą ir uoliai darbavosi surengime progatsineš, kas vakaras kas nors iš

ramo lietuvių dienos bazare. Nors lenkų kiosko atsilankydavo pas savo brolius „litvinius“. Dauguma lietuvių lenkams tarnavo, pav. Poni Jagminienė, budant tikra lietuvaite, žmona lietuviu dailininko, Jagmino, atstovo pirmutinės Dumos, vedė lenkų „Dijį Marsą“ ir daug lenkams pasidarbavo rinkime pinigų bazarui. Čia nėra p. Jagminienės kaltė; užklausta, kodėl lenkams tarnauija, atsakė, kad manes lietuviai nenorejo; du sykiu, sako, siulijausi ir vis atsakė, kad nereikia. Visgi poni Jagminienė labai puikų paveikslą padovanojo p. Chalmers pieštą mūsų kiosku. Amerikonai stebėjosi lietuvių gabumu, sakydami, kad lietuviai dirba ne tik sau, bet ir lenkams gelbėjo, mes dar aiškiai jus iš lenkų atskirame. Daug tame pagelbėjo mums paskelbimai anglų laikraščiuose, kad Simkevičius, buvęs lietuviu. Paskelbimas apie Eitelį, sunų kaiserio Lietuvos karaliu mums padarė daug gero. Padėjome didelę iška, protestuodami prieš tokią vylyngą kaiserio pasielgimą. Tas labai daug talkininkų patraukė prie mūsų sekijos, žmonės skaitė: „Down with Eitel, proposed King of Lithuania. Long live the Allies!“ Svečiai grudosi, kad kuodaugiausia pagelbėjus patraukėsi lietuviams. Nuo to sykiu lietuvių bazare pasidarė labai populiarūs, ypač čekai mums išreikšė savo širdingumą, tankiai atsilankydami mūsų kioske. Įdomiausiems lietuvių tautai, o jų buvo labai daug visokios kilmės žmonių iš visų tautų, aiškinome lietuvių reikalus, dalydami knygetes: „A Plea for the Lithuanians“, „Pro Lithuania“, „Sketch of Lithuanian Nation“ ir kitokias. Ypač anglai mums užtikrino pilną laisvę, tik ne iš kaiserio malonės.

Didžiausia garbė priguli sekantiems mūsų viengienams už uolų pasidarbavimą surengime lietuvių Skyriaus „Allies Bazaar“ Detrote, Mich.: p. Jonui Vaitekūnui, daugiausia prisidėjo darbu ir iškaščiais prie surengimo Bazaro. Jis vienas palaikė lietuvių sekiją tarp kitų tautų, kada kiti lietuviai manė, jog iš to nieko neišeis. Kitas vaikas, Alexandras Abišala, dar jaunas vaikas, daug prisidėjo prie išdavimo raportų apie lietuvių Skyriaus stovį centralinei „Allies Bazaar“ komisijai. Juodu kartu su p. Vaitekūnu, viens surašydavo raportą, o kitas ant atminties išmokęs viešai prieš kelis šimtus žmonių visoje tautų pasakodavo, ka lietuviai jau yra nuveikę savo sekijos delei. Iš pradžių, kol nieko dar nebuvo nuveikta, nes „Allies“ jau nuo kelių mėnesių organizavo tų bazarą, tai tuodu vaikina ir palaikė lietuvių bazarą skyrių. Jiems meginiai bei gentaro karoliai, lai buna didžiausia garbė ir jie kaip tikri Lietuvos sunys, lai paselmingai darbujasi ir toliaus Tėvynės labui.

P-lė Monika Čepaičiūtė darbičiausia lietuvaite, kuri daugiausiai surinko pinigų ir daiktų lietuvių Bazarui. Taipgi uoliai darbavosi pardavinėdama daiktus laike bazaro; net viena amerikietė patėmyjo, kad ji atsižymi savo dabstunu visame bazare ir padovanojo jai labai gražią lėlę ir daug kitokių dovanų josios (lietuvių) skyriui.

Kun. kleb. Kazimieras Skripka, daug pagelbėjo lietuvių bazarui, apsiimdamas parduoti 1000 tikietų įžangos į minėtą bazarą ir uoliai darbavosi surengime progatsineš, kas vakaras kas nors iš

lenkų kiosko atsilankydavo pas savo brolius „litvinius“. Dauguma lietuvių lenkams tarnavo, pav. Poni Jagminienė, budant tikra lietuvaite, žmona lietuviu dailininko, Jagmino, atstovo pirmutinės Dumos, vedė lenkų „Dijį Marsą“ ir daug lenkams pasidarbavo rinkime pinigų bazarui. Čia nėra p. Jagminienės kaltė; užklausta, kodėl lenkams tarnauija, atsakė, kad manes lietuviai nenorejo; du sykiu, sako, siulijausi ir vis atsakė, kad nereikia. Visgi poni Jagminienė labai puikų paveikslą padovanojo p. Chalmers pieštą mūsų kiosku. Amerikonai stebėjosi lietuvių gabumu, sakydami, kad lietuviai dirba ne tik sau, bet ir lenkams gelbėjo, mes dar aiškiai jus iš lenkų atskirame. Daug tame pagelbėjo mums paskelbimai anglų laikraščiuose, kad Simkevičius, buvęs lietuviu. Paskelbimas apie Eitelį, sunų kaiserio Lietuvos karaliu mums padarė daug gero. Padėjome didelę iška, protestuodami prieš tokią vylyngą kaiserio pasielgimą. Tas labai daug talkininkų patraukė prie mūsų sekijos, žmonės skaitė: „Down with Eitel, proposed King of Lithuania. Long live the Allies!“ Svečiai grudosi, kad kuodaugiausia pagelbėjus patraukėsi lietuviams. Nuo to sykiu lietuvių bazare pasidarė labai populiarūs, ypač čekai mums išreikšė savo širdingumą, tankiai atsilankydami mūsų kioske. Įdomiausiems lietuvių tautai, o jų buvo labai daug visokios kilmės žmonių iš visų tautų, aiškinome lietuvių reikalus, dalydami knygetes: „A Plea for the Lithuanians“, „Pro Lithuania“, „Sketch of Lithuanian Nation“ ir kitokias. Ypač anglai mums užtikrino pilną laisvę, tik ne iš kaiserio malonės.

Didžiausia garbė priguli sekantiems mūsų viengienams už uolų pasidarbavimą surengime lietuvių Skyriaus „Allies Bazaar“ Detrote, Mich.: p. Jonui Vaitekūnui, daugiausia prisidėjo darbu ir iškaščiais prie surengimo Bazaro. Jis vienas palaikė lietuvių sekiją tarp kitų tautų, kada kiti lietuviai manė, jog iš to nieko neišeis. Kitas vaikas, Alexandras Abišala, dar jaunas vaikas, daug prisidėjo prie išdavimo raportų apie lietuvių Skyriaus stovį centralinei „Allies Bazaar“ komisijai. Juodu kartu su p. Vaitekūnu, viens surašydavo raportą, o kitas ant atminties išmokęs viešai prieš kelis šimtus žmonių visoje tautų pasakodavo, ka lietuviai jau yra nuveikę savo sekijos delei. Iš pradžių, kol nieko dar nebuvo nuveikta, nes „Allies“ jau nuo kelių mėnesių organizavo tų bazarą, tai tuodu vaikina ir palaikė lietuvių bazarą skyrių. Jiems meginiai bei gentaro karoliai, lai buna didžiausia garbė ir jie kaip tikri Lietuvos sunys, lai paselmingai darbujasi ir toliaus Tėvynės labui.

P-lė Monika Čepaičiūtė darbičiausia lietuvaite, kuri daugiausiai surinko pinigų ir daiktų lietuvių Bazarui. Taipgi uoliai darbavosi pardavinėdama daiktus laike bazaro; net viena amerikietė patėmyjo, kad ji atsižymi savo dabstunu visame bazare ir padovanojo jai labai gražią lėlę ir daug kitokių dovanų josios (lietuvių) skyriui.

Kun. kleb. Kazimieras Skripka, daug pagelbėjo lietuvių bazarui, apsiimdamas parduoti 1000 tikietų įžangos į minėtą bazarą ir uoliai darbavosi surengime progatsineš, kas vakaras kas nors iš

lenkų kiosko atsilankydavo pas savo brolius „litvinius“. Dauguma lietuvių lenkams tarnavo, pav. Poni Jagminienė, budant tikra lietuvaite, žmona lietuviu dailininko, Jagmino, atstovo pirmutinės Dumos, vedė lenkų „Dijį Marsą“ ir daug lenkams pasidarbavo rinkime pinigų bazarui. Čia nėra p. Jagminienės kaltė; užklausta, kodėl lenkams tarnauija, atsakė, kad manes lietuviai nenorejo; du sykiu, sako, siulijausi ir vis atsakė, kad nereikia. Visgi poni Jagminienė labai puikų paveikslą padovanojo p. Chalmers pieštą mūsų kiosku. Amerikonai stebėjosi lietuvių gabumu, sakydami, kad lietuviai dirba ne tik sau, bet ir lenkams gelbėjo, mes dar aiškiai jus iš lenkų atskirame. Daug tame pagelbėjo mums paskelbimai anglų laikraščiuose, kad Sim

Iš Centralio Komiteto Veikimo.

(Delei užpildinėjimų kituose laikraščiuose).

Perskaitęs "Dr-go" Nr. 200, p. Gineicio raštą, vardu "Nedovatinotinos Klaidės," pastebėjau, kad negalima ir visai neteisingai Centralio Komiteto apkalbinti neįveikimo ir pareigų nepildymo, delei kurių, sąžinės vertinimas, negalima tirti ir skaitant sau už pareigą apie tai parašyti.

Mano šis raštėlis palytėjas tik cūšias p. Gineicio straipsnio vietas, kurios paliečia Centralio Komiteto Raštinės veikimą Wilkes-Barre, Pa. Likimo buvo lemta, rašančiam šiuos žodžius dirbti Centralio Komiteto raštinėje ir todėl, pažinti ir matyti, kaip joje ejo visas darbas ir kaip jis buvo atliekamas.

Mano Luta Centro Raštinėje nuo 16 d. spalio, ligi 2 d. lapkričio, kaip tik tuomet, kada Centro Raštinėje buvo užstojęs tikra rugpjūtis: "typet, riterių" tarskėjimas, telefonų skambinimas ir telegramų su specialiais laiškais priėmimas, o uvo staciškai begalinis.

Tai buvo laikas, kuomet buvo patstai didžiausias garsinimas Lietuvių Dienos svetimačiuose, kuomet buvo išsiuntinėjami tukstančiai laišku į visus katalikų ir protestantų kunigus po visą Ameriką, į miesto majorus, į teisejus, į prekybos rumus ir kt. Be to, tuomet dargi buvo ir patstai tirsčiusis Vietos Ko-tų registravimas ir pastarųjų visokeriopų užsakymų reikalavimas bei jų išpildinėjimas. Žodžiu: visas didokas kambarys buvo vienu popieriniu laužu.

Raštinėje, be centro sekretoriaus g. M. Stičiaus ir mangs, dirbo dar ir šešios-septynios stenografės-merginos. Gie be ty darbininkų dar kiekvieną popietį atėdavo laums pagalbon ir vienas vietas jaunas vaikinėlis, p. A. Vaitkevičius. O vakarais, iki 9 val. dirbdavo g. K. Demikis, ir Wyomingo Seminarijos studentas ir tili garbės verti—io jų iš viso—jaunuoliai (lės) iš Pittstono, Pa. Pastarieji, žinoma, nedirbdavo visus vakarus, nes, reik žinoti, kad iš Pittstono Wilkes-Barriuosna grįžtanti kelionė apsieina po 30c. ypatai.

Stenografės buvo samdytos, todėl jos dirbdavo tik savo reguliariomis valandomis. O Centro sekretoriaus ir mano staciškai net nei nežinoja, kas tai yra tos "valandos," nes nebuvo laiko apie kokias ten valandas nei mintyti. Visos Centro Raštinės tuomet laiku gyventa ir degta tik vienu noru—kad geriausiai kaip galima išgarsintus Lietuvių Dieną tarp svetimačių, kad jūdintus mūsų žmonelius į darbą ir kad jiems pristatytus visą, kas užtikrintų gausų aukų surinkimą Liet. Dienoje. Ir visa, kas tik buvo Centro Raštinės galėje,—buvo, padaryta: sumanyti laišku, straipsniai, atsišaukimai ir palydymai—visur buvo išsiuntinėti. Visos priešpaskutinosios savaitės bėgė, beveik visos Wilkes-Barre spaustuves, užkinkytos darban, nesėjo gaminti reikalingų spaudinių. O Komitetai, iš visų kampų—prisišpirdami reikalauja: "prisiškite šio, prisiškite to." Prisišo pildyti tie užsakymai ir Centro Raštinės sąžiniškai buvo išpildyti. Vsi projektuoti įsištyti iš Centro popierai, trims dienomis prieš buvo pabaigti išsiuntinėti.

Todel kaip skaudžiai gali atsišlepti dirbusiųjų Raštinėje žmonių širdyse tokis neteisingas žeminimas Centralio Komiteto darbo,—žmonių, kurie patys nieko nematė, drįsta lengva ždinti mesti apkaltinimus neįveikimo ir neįpildymo savo pareigų?

Centro Raštinėje, visos mėnesio prieš Lietuvį Dieną, dirba Jaug ir sunkiai, įtempus visas savo gales, nepaisant nuovargio nei nuoliosio.

Tai buvo visai Centro Raštinėje—g. p. m. imkui J. Lopatai, sekretoriui M. Salčiui ir visiems jų paucejėjams,—tikros vargo dienos. Supratimui bei įsivaizdinimui, jog tai ištikro būta vargo dieny, papasakosiu faktą.

Štai, Ką rytas, Raštinės vedėjai atėdavo otisan pusę po

aštuonių ir išėdavo namo pusę dyklyktos naktį,—o kartais dar ir vėliau. Pietūs ir vakarienė valgyta artimiausiose valgyklose ir tai dar su paskuboms, kad negašinus brangaus laiko. Skubiai ir atydziai—tai buvo tų dienų Centro Raštinės obalsiai.

Reikia suprasti, kad po 16-17 val. protinio ypacių ir fizikinio darbo, pilname dulkių, o oro mažai telpinčiam kambaryje, reik trupučiai ir primigti. Gi dar reikėjo ir kitais gyvenimo reikalais apsiurpinti. Bet pastaraisiais nebuvo kada rūpintis. O kad rasiomeji faktai nėra pasakoms, o tik tati grynūtė tiesa, tai gali patvirtinti ir visi vrsminėti žmonės dirbūję Centro Raštinėje.

Per pastari dvi savaites Centro Raštinė gaudavo mažiausiai 40-50 laišku per dieną. Buvo jie įvairūs, turinio su įvairiniais reikalavimais—pradedant paaiskinimais, kas tai yra tags ir kam jų reikia ir baigiant užsakymais dėžučių ir kt.—iš įvairių vietų. Juosius Raštinėje atpildinėta, krauta kruvon ir visus atsakinėta paeiliui ir pildyta reikalavimai tuojau, be jokio atidėjimo. Ir visi tie laikai būdavo išpildyti tą pačią dieną, kurioje gauta, nepalikant ant rytojaus. Atsimenu, kai vieną dieną suplaukė jų tiek daug, kad užbaigta rašyti atsakus jau pusę po dyklyktai nakties... Minimuju bei kalbamųjų laišku delei, Centro Raštinė ir prisiėjo ilgai ir daug dirbti.

Ir dabar, po tokio darbo, staciškai daugiau kai nuostabu yra išgirsti, jog tuli iš jų nebuve bei palikę neatsakytais. Mano supratimu, Centras negali tosios nuodėmės nieku būdu ant savęs prisiimti, kurią papildė arba patįsi sumėtai blogai juosius užadresave, arba krassa prapuldzius.

Ir ne tik, jau esmi viršui minėjęs, kad Centro Raštinė į visus laiškus atsakinėjo, bet dar gi lumai, dirbdavo g. K. Demikis, ir Wyomingo Seminarijos studentas ir tili garbės verti—io jų iš viso—jaunuoliai (lės) iš Pittstono, Pa. Pastarieji, žinoma, nedirbdavo visus vakarus, nes, reik žinoti, kad iš Pittstono Wilkes-Barriuosna grįžtanti kelionė apsieina po 30c. ypatai.

Stenografės buvo samdytos, todėl jos dirbdavo tik savo reguliariomis valandomis. O Centro sekretoriaus ir mano staciškai net nei nežinoja, kas tai yra tos "valandos," nes nebuvo laiko apie kokias ten valandas nei mintyti. Visos Centro Raštinės tuomet laiku gyventa ir degta tik vienu noru—kad geriausiai kaip galima išgarsintus Lietuvių Dieną tarp svetimačių, kad jūdintus mūsų žmonelius į darbą ir kad jiems pristatytus visą, kas užtikrintų gausų aukų surinkimą Liet. Dienoje. Ir visa, kas tik buvo Centro Raštinės galėje,—buvo, padaryta: sumanyti laišku, straipsniai, atsišaukimai ir palydymai—visur buvo išsiuntinėti. Visos priešpaskutinosios savaitės bėgė, beveik visos Wilkes-Barre spaustuves, užkinkytos darban, nesėjo gaminti reikalingų spaudinių. O Komitetai, iš visų kampų—prisišpirdami reikalauja: "prisiškite šio, prisiškite to." Prisišo pildyti tie užsakymai ir Centro Raštinės sąžiniškai buvo išpildyti. Vsi projektuoti įsištyti iš Centro popierai, trims dienomis prieš buvo pabaigti išsiuntinėti.

Todel kaip skaudžiai gali atsišlepti dirbusiųjų Raštinėje žmonių širdyse tokis neteisingas žeminimas Centralio Komiteto darbo,—žmonių, kurie patys nieko nematė, drįsta lengva ždinti mesti apkaltinimus neįveikimo ir neįpildymo savo pareigų?

Centro Raštinėje, visos mėnesio prieš Lietuvį Dieną, dirba Jaug ir sunkiai, įtempus visas savo gales, nepaisant nuovargio nei nuoliosio.

Tai buvo visai Centro Raštinėje—g. p. m. imkui J. Lopatai, sekretoriui M. Salčiui ir visiems jų paucejėjams,—tikros vargo dienos. Supratimui bei įsivaizdinimui, jog tai ištikro būta vargo dieny, papasakosiu faktą.

Štai, Ką rytas, Raštinės vedėjai atėdavo otisan pusę po

džiami, visada kuoašikliausiai būdavo pabrėžta: "paduokite vietos anglų laikraščiuose." O ant dviejų—An Appeal from Lithuaniaans ir "The Land of Sorow"—ant jų net su mašinėle buvo užspaudintai: "Paduokit Anglų Laikraščius!"

Žodžiu—daryta viskas, kas tik buvo Centro Raštinės suprasta darytina, kad kalbamieji straipsniai atsięktų savo tiską, kad jie kuo tinkamiausiai ir kuo tikslingiausiai būtų suvartoti. Ir Centro Raštinė tą darė ir pildė visą, ką tik ji galėjo padaryti. Ir kaip skaudu gali būti Centro Raštinėje dirbusiems paskui girdėti iš kokių ten žmonių, pasišlėpusių po slaplyvardėmis, (Rašėjas yra pasirašęs savo tikra parvardu. R. d.) neįstytusių dalykų, mesti į visuomenę tokius sunkius, neteisingus apkaltinimus.

Nieku kitu tų apkaltinimų negalima išaškinti bei pateisinti, kaip tik noru pasikinisinti pstaiga, kuri vieną kartą suvienijo bent dvi lietuvių visuomenės srovi bendran darban ir atbaidyti visuomenę nuo sau nepatinkamos srovės žmonių, panaudojus aiškiai neteisingus faktus.

Julius Acus.

Kun. J. Žilinskio Prakalbos.

Varde Lietuvių Centralio Komiteto sekančioje savaitėje rengimos pradėti laikyti toliau prakalbas, minėtinais tose vietose, kuriose su p. M. Yču nebuvo atsilankę. (Cent. Komitetas iš Europos, Red.)

Kadangi Centralis Lietuvių Komitetas bent vidury vasario mėnesio mane jau nori turėti Europoje, tai laiko yra maž ir keilone reikės paskubinti. Kad megaišinti laiko ir kad negrįžti kartais jau į pravažiutas vietas, kartais gal aš pats busiu priverstas užproponuoti prakalbas.

Atsilankydamas aš manau—i. Rodyti paveikslus iš smaitintosios Lietuvos ir iš gyvenimo tremtinių. Paveikslų yra apie simtas. Bet paveikslai galės būti rodomi tik tai ten, kur yra tinkama salė ir kur yra elektriškoji likarna. Tokiā likarnā galima vienam vakarui nusisamdyti.

2. Manau kalbėti apie varginą Lietuvos padėjimą ir jos suinaikinimą, apie tremtinių gyvenimą Rusijoje ir apie vargus belaisvių Vokietijoje.

Kolektas ir aukas surinktas nuo šios rusies prakalbų, sulgy nurodymu Centralio Komiteto, privalau siųsti tuoj per Stockholmo švedų Komitetą į Lietuvą.

3) Manau laikyti prakalbas apie politiskā Lietuvos padėjimą laike karės, apie Lietuvos autonomiją ir nepriegulmybę.

Nuo šios rusies prakalbų kolektos turėtų eiti politiskais tikslams minėtinais: įsteigimui spaudos biuro ir leidimui biuletinių anglų kalboje čia Amerikoje ir leidimui laikraščio arba biuletinių vokiečių kalboje Vokietijoje arba Skandinavijoje ir t. p. Jei kur vienu vakaru būtų vienos ir kitos prakalbos, tai kolektā turėtų būti skiriama pusiau—badaujančiams ir nukentėjusiems nuo karės, kita pusė politiskais reikalams.

4) Kolonijose kuriose viršmėtos rusies prakalbų del kokių nors priežasčių suruosti nebutų galima, ten, gavus nors menkėt salę, galėčiau pakalbėti apie prospektus "businesso" Lietuvos po karės ir paduočiau bent kelis praktiskus patarimus norintiems grįžti į Lietuvą. Prie šitos rusies prakalbų jokios kolektos turėtų būti daromos.

Nuo 1 dienos Grudžio iki 15 Grudžio manau apkeliauti lietuviškas New Englando kolonijas.

Kun. Jonas Žilinskis, 30 W. Sixth Str., So. Boston, Mass.

Žiūrėkit ką sakot ir kam sakot.

Mēs jau ne sykį buvome "Lietuvoje" minėję ir skaitytojams nurodėme, kad šiais laikais visiems lietuviams reik buti labai atsargiais—ypač politikos klausimuose.

Nereik manyti, kad čia, Amerikoje, toli už jurių-marių, laisvės šalyje, galima viską kalbėti, ką tik seilė burnon atneša. Politikos reikaluose ir tuose klausimuose, kurie palyti Lietuvą ir lietuvius, reik buti labai atsargiems. Kaip vokiečiai, taip talkininkai turi šioje šalyje daugybę visokių šnipų, agentų ir tyrinėtojų, kurių užduotim yra susekti viską, ką laikraščiai rašo, ką draugijos veikia, ką žmonės pasakoja ir t. t.

Čia Amerikoje yra įtaisyti visoki "biurai," su šakomis visuose didesniuose ir mažesniuose miestuose, kurie atlieka šnipinėjimo darbą ir apie viską praneša savo centrums Europoje. Gie Europos politikieriai ir valdžios tomis žiniomis naudojasi savo politikai sulgy Lietuvų tautos.

Todel gali buti labai pavojinga pasakoti nepažįstamiems žmonėms, kad tas ir tas asmuo, ta ir ta organizacija, tas ir tas laikraštis stovi "už talkininkus" ar "už vokiečius." Neatsargu taipgi pasakoti, kad "mēs geriaus norėtum buti po vokiečių, ar po rusių."

Vienatinis ir geriausias atsakymas visumot privalo buti, kad "mēs, lietuviai, nors esame nekalti, bet daugiausiai už visus nukentėję ir norime to, ko kiekviena tauta turi teisę sau reikalauoti—nepriegulmingos Lietuvos."

Tai yra vienintelis kelias, kuriuomi eidami, nesuklysimė.

Kaip gudriai mokoma visokias žinias žvejoti, padoka kad nors ir stoks pavyzdys:

Aną dieną gauname laisk, iš vienos žinomos vokieškos firmos Amerikoje, kurios niekas negalėtų "agentystę" nužiūrėti. O vienok iš laiško turinio nesunku yra atspėti, kam tokios žinios yra reikalingas.

Zingeidumo delei paduodame to laiško turinį vertime:

"Nnā dien,—rašo mums-tosios firmos manadžierius,—mano draugas, kuris yra rašėjas (?), praše manęs, ar aš negalėčiau jam gauti tuoj informaciją apie Lietuvius Amerikoje, nes jo žinota, kad aš turiu dikčiai draugų jų tarpe.

"Aš prižadėjau jam, kad pasištengsiu ir paprasčiau, kad jis parašytų klausimus, kuriais jis žindėdauja.

"Taigi štai šitie klausimai:

- 1.) Kiek yra lietuvių Suvien. Valstijose?
- 2.) Kiek jų yra Chicagoje?
- 3.) Kiek jų gyvena Illinois, Nebraska, Michigan, Wisconsin ir Iowa valstijose?
- 4.) Ar Lietuvos Šelpimo Fondas laikosi vokiečių pusės?
- 5.) Kokios buvo "Lietuvių Dienos" pasekmės?
- 6.) Kiek lietuvių laikraščių išleista Chicagoje?
- 7.) Kurie jų laikosi vokiečių pusės?
- 8.) Kokia buvo jų nuomonė apie atnaujinimą Lenkų karalijos?
- 9.) Ar Chicago kunigai yra rusų šalininkai?
- 10.) Ką jūs žinote apie p. Yčą?
- 11.) Kaip vadinas žymesni lietuvių klubai Chicagoje?
- 12.) Ar Lietuvos Šelpimo Fondas aukavo Lietuvos sušelpimui?
- 13.) Ar visi pinigai nuėjo į Vokietiją, ar į Rusiją?

"Jeigu jūs galitė atsakyti į visus klausimus, tai tuomi padarytumet man didelę malonę ir aš prižadū, jeigu tas yra reikalinga, kad aš jus atsakymus užlaikysiu pilniausioj paslaptij.

Su pagarba N. N."

Nesunku iš tai suprasti, koks "rašėjas" yra tasai "draugas" ir kam tos žinios reikalingos. Ir panašius klausimus, išskyrus pirmus tris, (kurie pastatyti tik atakių atvedimui) niekuomet nereik atskinėti nepažįstamiems žmonėms.

Vis dar apie Bulotą.

(Atsakymas L. Bulotai.)

Kiek matyti iš Amerikos "Naujienu" (žr. "Liet. B." No. 70, Valdemaro straipsnis), Bulota skelbia tenai, kad Yčo gimnazijos esančios įkurtos Voroneže ne tiek vargšams mokiniams šelpti, kiek tokiems žmonėms, kaip aš ir kiti tolygus, maitinti. Tarp ko kita, jis stebėdamasis sako: "Žemaitė, prasta moteriškė, išsimaitina, o Jablonskis, girdit, universiteta baigęs negalėtų sau duonos užsiplintyti? Tas pats su Mašiotu ir kitais." Iš to ir kitų Bulotos skelbimų amerikiečiams išėina, kad aš ir kiti tokie žmonės, čia valgydami duoną, atimam ją iš vargšų, neturinių prieglaudos pabėgėlių.

Kodel tokie melai—skelbiami šiuo metu mūsų broliams amerikiečiams,—to niekaip negaliu suprasti. Čia tiek tenoriu pabrėždamas atsakyti:

Rusijoje įvairių komitetų yra šelpiami gimnazijose tik tai mokiniai. Ar tie mokiniai bus išimėte po visą Rusiją, po įvairius jos mokyklas, ar gyvens susipietę vienoje kurioje mokykloje, jiems nerupi. Visur tie mokiniai yra šelpiami maž-daug vienuodai. Komitetai skiria jiems laikyti visur tam tikras sumas—būtapas, duonai, drabužiai, moksliui. Komitetai patiems mokytojams skyrium už tuos pabėgėlius nieko neduoda. Visur, tiek vyriausybines, tiek privatinėse mokyklose, aš esu, šiaip ar taip, samdininkas. Čia, Voroneže, gyvonu iš algos, kurią gaunu už savo darbą; man, kaip ir kitiems mokytojams (ir tiems, kurie pačios mokslo vyr. čia atsiųsti), algos susidaro iš tų mokesnių, kurie gaunami iš komitetų už mokinių mokymą. Pats aš išrandu, kad šiuo sunkiuoju metu mums geriau yra begi nesiblaškyti po įvairias placiosios Rusijos mokyklas. Susipietę vieton vieton, jaučiamės kiek ramiau, mokumes ir tėvų kalbos (mokykloje, kaip čia, yra ir lietuvių kalbos pamokų). Tas dalykas, kad, mano supratimu, reikia gyventi dabar mums kruvinoje, mane daugiausia ir paskatino važiuoti į Voronežą: čia yra daug susipietusių ištremtosios mūsų jaunuosnių. Čia man tenka ir lietuvių kalbos mokyti, del ko taip trokšdavau daugiausia tapti mokytoju savo krašte.

Esu daug kuo nusidėjęs savo kraštui, bet kaltinti mane, kad aš nespėjęs duonos savo darbui ir imę ją iš pabėgėlių—doras žmogus, man rodosi, vis delto neturėtų. Pabėgėlių pilviui ir kulno sveikatai bus vis tiek, kur mudu su Mašiotu dirbsiva arba duoną sau pelynsivos šiuo didžiojo vargo metu.

J. Jablonskis, Voronežas 1916 m. rugs. m. 29 d. ("L. B.")

PEIKIA BULOTĄ.

Sako neperdavė aukų kur reikėjo.

Kad p. A. Bulota nepildo aukautojų noro, kad jis elgtasi su aukomis savarankiškai ir kad jas perduoda kitur, negu aukautojai jam prisako—toks yra paskutinis užmetimas pui Bulotai. Šitokį užmetimą jam daro Moterų Apšvietos Draugija iš Chicago, kuri anais laikais paskyrė šimtą rublių nukentėjusiems nuo karės ir pasiuntė juos Lietuvon ant p. Bulotos rankų.

Dabar šita draugija griaudina, si, kad taip padarė, nes aukos nuėjo visai ne ten, kur aukautojų norėjo. Bet tegul apie tai das aukavo Lietuvos sušelpimui?

Moterų Apšvietos Draugijos sekretorė, p-lė M. Radzevičiūtė štai ką rašo, prašydama tai paskelbti laikrašty:

Papeikimas p. A. Bulotai.

"Lietuvių Moterų Apšvietos Draugija duoda papeikimą p. Bulotai už jo neteisingą pasielgimą su aukomis. Liet. Moterų Apšvietos Draugija paaukavo šimtą rublių del karės nukentėjusių lietuvių ir pasiuntė per p. Bulotą rankas, dar jam būnant Lietuvoje.

"Praėjo jau gana ilgas laikas, bet p. Bulota nieko nepranešė—

ar tie pinigai pasiekė badaujančius lietuvius, ar ne. Taigi, atvykus Amerkon p. Bulotai, Liet. Moterų Apšvietos Draugija nutarė kreiptis prie jo su užklaumi, ką jis padarė su tomis aukomis ir kodel nieko iki šiolei net nepranešė, kad tas aukas gavo. I draugijos užklausi p. Bulota atsakė sekanciai: Taip, turiu už garbę pranešti, kad mišėjus pinigus,—šimtą rublių, priėmiau; neturėdamas artimesnių instrukcijų (Jis visas instrukcijas turėjo. M. R.), įdaviau tuos pinigus "Žiburelio" draugijai. Atsiprašau Apšvietos Draugijos, kad neprisiuršiau pakvitavonės, nes buvau užmiręs.

"Visgi p. Bulota neturėjo tiesos taip pasielgti ir pats nuo savęs tuos pinigus paskirti ten, kur jis norėjo, o ne ten kur aukavusi draugija, tas aukas siųsdama, pažymėjo, kam jos yra skiriamos.

"Nors yra reikalinga moksleivių draugijas šelpti, bet pirmoj vietoj stovi badaujantieji žmonės ir juos pirmiaus reikia gelbėti; tai viena; o antra—kokį užsitikėjimą gali turėti visuomenė prie žmogaus, kurį nepaiso aukautojų noro ir skiria aukas ten kur jam patinka?

"Taigi, akivaizdoje šitų faktų, Lietuvių Moterų Apšvietos Draugija duoda p. Bulotai papeikimą ir priziada per jo rankas daugiaus jokių aukų nesiųsti.

Vardan L. M. Apšv. Draugijos, M. Radzevičiūtė, Sekr. Chicago, Ill. Lapkr. 30 d. 1916 m.

Nauja Aukso Žemė Šiaurios.

New Yorko laikraštis New York Times es rašo, kad jaunas švedų tyrinėtojas, Christin Leden, atvykęs New Yorkan iš tolimosios šiaurės, kur jis išbuvo trejis metus, pasakoja atradęs žemę, kurioje aukso esą yra daugiau negu Alaskoje. Patvirtinimui savo žodžių jis pasigabeno žeberklo drutgalį vištos gyven-tojų nukaltą iš aukso. Jis taipgi turi kelis specimėnus kvarco (putnago) duodančio aukšą, kuriuos jis gavo nuo eskimų, nepasibijojusių pergalėti daugelį pavojų, kol prie jų prisigavo. Leden pasakoja aplankęs tokią žemę, kur žibalo yra tiek, kad net visas oras juomi atsiduoda.

Jis ištyrė tukstančius mylių salies, gulincios i šiaurvakarius nuo Hudsono įlankos. Nuvyko jis ten pats vienas ir su vietos gyventojais drauge gyveno ir keiliavo.

Kur ta aukso ir žibalo žemė yra, Leden nepasako. Vietos, kur aukas yra, jis pats neaplan-kė, nes tas būtų emęs dar du metu laiko jam gyventi šiaurėje. Bet jam papasakoje apie ją eskimai; anot jų pasakojimo ten kalnas yra taip traukęs pusiau, kad visi jo sluogsniai matos. Ten galima matyti ir rausvai geltonasis metalas. Leden prisiprašė ty, kurie keliauja į šiaurius, surasti tą vietą.

Eskimai, kurie išėjo jos jieskoti, turėjo didelį vargą. Jų šus nes pastipio ir jiems parsiejo grįžti pas jį ištikus labai blogam orui. Jie bandė parsigabenti kelis didelius aukso specimėnus, bet sąlygos buvę tokios blogos, kad jie turėjo juos numesti.

Vienas labai senas žmogus pasakojo, kaip jo tėvo tėvas, turėdamas senos mados šaudyklę, iš metalo, iš kurio jis sau kulkas dars. Kaip Leden sulgy eskimų pasakojimų sprendžia, tai aukso tuose kraštuose yra daugiau, kaip Alaskoje, bet vietos gyventojai jo vertės nemunamo.

Ledeno ekspedicija buvo daroma mokslo tikslais, kad ištyrus šalį ir jos žemes. Jo nuomone eskimai paeina iš tų pačių prosenių, ką ir Amerikos indjonai. Jis savo šitą nuomonę remia ypatingai jų pasakomis ir vietos vėl prašo siūnciamam kal-muzika. Vaziuodamas į šiaurę jis pasiėmė su savim gramofoną ir parsivežė daugelį rekordų eskimų dainų.

Eskimai, anot jo, turi nuostabią kalbą. Ji yra sunki išmokti, nes tas pats žodis reiškia daug

įvairių daktų, žiurint pagal padėtą ant jo, priegaidą, pagal jo ištarimą ir jo santikinę vietą. Jų kalba beveik tokia pati kaip indjonų. Jų mytai ir dainos taipgi esą panašūs indjonų mytams ir dainoms.

Kiekvienas žmogus pats savo dainas suveda ir tuomi išreiškia savo jausmus. Vieninteliu jų muzikos instrumentu yra bugnas.

Keliavimas su eskimais ne tik yra pilnas pavojų, bet ir reikalauja didžiausios diplomatijos. Jie yra prietaringi ir labai tiki geromis ir blogomis dvasiomis. Baltas žmogus yra laikomas daugiau blogąją dvasia, kaip gerąja ir tas padaro jį juodąja avimi.

Užeis blogas oras, atstiks kokia nelaimė, ar liga, visuomet baltasis žmogus yra kaltas. Jei jis labai suserga, tai jie žino, kad tai yra tikras apreiškimas geros dvasios rustybės ir jie visuomet randa priežastį jį palikti.

Jis patyrė, kad gentės gyvenančios per kelias naktis viena nuo kitos, neturi bendrų žodžių, bet jų žodžių šaknis yra tos pačios. Jų kraujo giminingumą, kaip jis mano, parodo jų muzikos sudėjimas ir jų giedojimas. Visa tuo jis tikisi parodysiąs mokslo pasauliui, kad eskimai pagal kraują yra giminingi indjonams, o ne mongolams.

P-ną Ledoną yra siuntę štuos tyrinėjimams daryti Norvegų Universitetas Christianijoje. Nors jis turi dar tik 35 metus amžiaus, bet jau penkis kartus yra suvazinėjęs tolimuosna šiauriosna.

Tautiška Savaitė

TAUTISKOSIOS SAVAITES RENGĖJAMS.

ZINOTINI DALYKAI.

Dei kalbėtojų ir kt. Kam truksta kalbėtojų, literatūros ar kokių patarimų—ant greitųjų tesikreipia į šias vietas:

Vakaruose (Illinois valst. ir apielinkėse) į "Lietuvos" Redakciją, 3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

Ohio valst. ir apielinkėse į "Dirvos" Redakciją, 2004 St. Clair str., Cleveland, Ohio.

New Yorko, Penna. ir N. J. valst. į "Vienybės Lietuvinkų" Red., 120 Grand str. Brooklyn, N. Y.

Naujojoje Anglijoje—į "Ateities" Red., 366 Broadway, So. Boston, Mass.

Rengėjams. Reikėtų neužmiršti, kad tautiška savaitė A. L. T. Sandaros idėjų platinimo ir jai šalininkų įieškojimo savaitė. Tas galima atsiiekti:

a) gyvu žodžiu aiškinant A. L. T. Sandaros tikslą ir uždavinius; b) įteikiant (parduodant, užrašant, dovanojant) naudingų knygų;

c) užrašant A. L. T. Sandaros organus ir prijauciančius laikraščius ("Lietuva", "Vien. Liet.", "Ateiti", "Dirva", "Am. Lietuvi" Red.).

d) prirašant prie A. L. T. S. naujus narius, tveriant kuopas ir t. t.

Rengėjai turėtų daboti, kad ypač pastarosios dvi priemonės būtų kuoplačiausia išnaudotos. Žmogus, užsirašęs laikraštį, nuolat turės progos žmonių gyvenimā sekti, lavintis ir nuolat A. L. T. S. idėjomis gaivinti, o prisidėjęs prie organizacijos—jais vienos šeimynos nariu, turinčiu visur draugų, kurie reikalauja parems ir pagelbės. Čia jau nekalbama apie tai, kad tuo pačiu bus atsiektas ir medžiaginis A. L. T. Sandaros ir jos organų sustiprėjimas ir drauge spēka, su kuria bus priversti labiau visi skaitytis.

Kalbėtojams ir agitatoriams. Vienos vietos tautiškosios savaitės rengėjai, prašydami atsiųsti kalbėtojų, pastebi ir prašo, kad paskirtasis kalbėtojas "perdaug nesirupintų" kunigų ir jų gspadinių reikalais, mesa tas blogai atsiliepią į klausytojus. Iš kitos vietos vėl prašo siūnciamam kalbėtoju "įkvėpti," kad jis "mažiau keiktų socialistus ir kunigus," o fona ir parsivežė daugelį rekordų eskimų dainų.

Eskimai, anot jo, turi nuostabią kalbą. Ji yra sunki išmokti, nes tas pats žodis reiškia daug

įvairių daktų, žiurint pagal padėtą ant jo, priegaidą, pagal jo ištarimą ir jo santikinę vietą. Jų kalba beveik tokia pati kaip indjonų. Jų mytai ir dainos taipgi esą panašūs indjonų my

je negalima ir nėra reikalo nemi-
nėti ir neparodyti kitių sričių
klaidų ar silpnųjų pusių; bet di-
dėl klaidų būtų padaryta, jeigu
kas manytų, kad kitas (kunigas
ar socialistas) piešiant juodžiau-
siomis spalvomis, galima sau
draugų įgyt. Didžiausį pasiseki-
mą turės ir daugiausia naudos
atneš tie kalbėtojai ir agitato-
riai, kurie pirmiausia ir daugia-
sia aiškina A. L. T. Sandaros
programą ir jos uždavinius, o ki-
tas srio-... ar jų veikėjus ties
tikėtai tiek, kiek tas bus reikalin-
ga del aiškesnio dalyko nuvie-
timo ir del parodymo, kuo bu-
tent sandariečiai skiriasi nuo
žmonių iš kitų sričių.

Visiems sandariečiams. Visur,
kur tik galima, sandariečiai turė-
tu pasistengti surengti prakalbas
ar vakarus su tikslu
prakalbose praplatinti laik-
raščių ir šiaip raštus, padė-
dinti vietines A. L. T. S. kuopas,
o kur jų nėra—sutverti naujas.
Tose gi vietose, kur viešų vaka-
rų ir prakalbų surengti nebūtų
galima, kiekvienas sandariecis
arba A. L. T. Sandaros idealams
privačiantis žmogus turėtų pasi-
stengti bent asmeniškai išplatinti
laikraščius, knygas ir prikalbinti
narių ir A. L. T. Sandarą.

Padirbėjime bent vieną savaitę!

A. Rimka,
A. L. T. S. Apšvietos
Komisijos sekretorius.

C. A. L. K. SUSIRINKIMAS.

Amerikos Lietuvių Centralinio
Komiteto žadėtasis susirinkimas
įvyko 30 d. lapk. šių metų C. K-
to Rastinės bute, 48 Bennett
Bldg., Wilkes Barre, Pa.

Dalyvavo visi nariai. Svar-
biausi šio susirinkimo aptarti
klaūsmai yra šitie:

1. Išlausa sekretorių, komi-
sijų ir kt. raportai. Jie bus pa-
skelbti spaudoje.

2. Nutarta likviduoti Centrali-
nio Komiteto veikimas ligi Nau-
jų 1917 metų.

3. Įsirengta komisija raiščių ir
tagų klausimui ištirti iš 3 žmo-
nių: p. Vinkaičio, kun. Dobu-
žinsko ir Strumskio.

4. Padėkoti Prezidentui,
sutvarkymui paminėti reikalų
Liberty Banke ir Raud. Kryžiui
įsirengta 2 žm.: p. Lopatto, ir
d-ras Bartuska.

5. Tuojau nutarta išsiųsti \$2,-
000 "Global" prūsų belaisvius
šelpiti, \$50,000 Lietuvių-Svedų
Komitetui Stokholme siųsti Liet.
Dr-jai ir Vilniui.

6. Susitarus su Am. Liet. Ta-
ryba, susaukti visotinas Ameri-
kos lietuvių suvažiavimas New
York'e ne vėliau 15 d. sausio
1917 m.

7. Priimta žinia apie dovaną
C. K-tui p. Wood, Utica, N. Y.,
\$26,000 vertės drapanų ir avali-
nės ir pasirūpinti jų daiktų iš-
siuntimu.

Susirinkimas perėjo gražiai.
Visų norima vienybės. N.

KARĖ TĖSIS DAR DU ME- TU?

"Providence Journal" laikraščio
korespondentas spal. 14 d. norėjo
kabeliu pasiųsti žemiau paduotą
žinią savo laikraščiui iš Londono,
bet persiuntimas kabeliu jam buvo
atsakyta. Tąsų jis pasiuntė ją
laišku per Montreal. Jo prisiūsto-
ji žinia yra tokia:

Londonas, spal. 14 d.—Sulyg
saltinių, apimančių geriausius
Francūzijos, Anglijos ir Rusijos
militarines organizacijas protus,
drąsę su asmenine gen. Joffre
nuomone, sąjungininkų šalyse pra-
dedama tikėti, kad karės pertrau-
kimo negali būti per ateinančius
išėjus du mėnesius.

Sąjungininkų karės žinovų taip
pat yra manoma, kad vieninteliu
dalyku, kuris šita laikotarpį galė-
sias sutrumpinti, yra galimas Au-
strijos cėsorystės sugriuvimas.

Nors padėjimas vakariniame šo-
ne daugiau negu patenkina sąjun-
gininkus, bet jie nemano galėsią
atstumti vokiečių linijas atgal per
užkariautą šalį prie kokių nebū-
tų apstovų.

Neįspasakomai padidėjus sąjun-
gininkų orininkų žvalgybai, jie su-
žinojo kiekvieną dalykėlį apie pa-

dėjimą ir stiprumą vokiečių gin-
tinių, kurios dabar stovi prieš
juos. Šios gintuvės yra milžiniš-
kos ir tęsiasi nuo dabartinės lini-
jos atgal per aštuonias mylias.

Taigi labai aišku, kad angli-
nuostoliai dėl nesena laimėtų per-
galų, suteikusių jiems apie pen-
kias mylias prieš transjū, turėjo
buti labai dideli. Galų gale įsit-
kinta, kad nėra verta šituo budu
kareiviai aukoti ir kad nėra rei-
kalo šitokiū būdu galutinę pergalę
laimėti.

Nuo šio laiko bus laikytasi gen.
Joffre sudaryto kovos plano. Lyg
šito plano busią laikomasi da-
bartinių linijų visu šonu, taikant,
kur galima, šonan kylį įspriauti.

Gen. Joffre pasakė, kad, jei vo-
kiečiai dabar pasitrauktų prie tie-
sios linijos, einančios 165 mylias
nuo Antverpeno per Namurą ir
Montmody į Etain, penkiolikių
mylių nuo Verduno į šiaurę, tai
tokis pasitraukimas teutonų ka-
reivijoms atseitų dvidešimt pen-
kias pėstininkų divizijas.

Bet yra žinoma, kad vokiečiai
gera valia nesitrauks atgal taip
toli.

Užpakalį sąjungininkų linijų
sukrauta baisyos daugybės šovinių,
o prie jų tolydžio vis pridėdama
dar daugiau. Šovinių parpiu-
mas taip pagerėjo, kad apskritai
yra manoma, jog iki Naujų Metų
nebūs reikalo padirbtus šovinius
gabenti iš Suv. Valstijų.

Tikrasis kareivių žygis eisias
per Grekiją ir Serbiją Austrijon
ir francūzų aficiariai Salonikuose,
anaipol, neabejoja, kad jie pajieg-
siai Serbiją atimti.

KODEL?

Gary, Ind.—Gerb. Redakcija:

Gal paaiškintumet mums, kodel
dabar inėjo madon toki dalykai,
ant kurių pirmiausia spaudė. Aiš-
kia pasakysiu: kodel Lietuvių
Selpimo Fondas, kuris yra so-
cialistų fondas, angliškai pasiva-
dina "The Lithuanian National
Relief Fund," kas lietuviškai iš-
eina "Lietuvių Tautiškas
Selpimo Fondas," arba kodel
"Naujienos" ant savo gazetės
rašo "National Issue" (Tautiško-
ji laida)? Tie žmonės purtos
nuo tautiškumo, kaip žydus nuo
kiaušienos, o angli akse tautiš-
kumu prisidengia. Kodel?

A. K. J.

Nuo Redakcijos. Gal todėl,
kad tautiškas dabar visur ma-
don eina, ir tautininkai gali iš to
tik džiaugtis.

VAIZDELIS.

(Iš karo lauko.)

Jau senai juoda tamsa apsiau-
tė visą karės lauką. Ilgos nak-
tys. Buga... kažkas šniakt
priešinėkas ramus: ar nenori tik
ką nors netikėtai padaryti.

Tyla. Tamsa. Nė viena
žvaigždėlė nežibai melsvame da-
nguje. Tik retkarčiais girdėti at-
balsai: puk puk, puk puk, tai
sargybos šūviai—ir raketos puik-
iai nušviečia dygiasias vietas
ir kasinius. Lyg žvakelė, įnešta
į tamsų kambarį,—štai iš karto
apšviečia jį. Raketos puikiai
skrenda augstyn, paskui, įsiplė-
nėjusios, įsidėgusios krinta žem-
mėn apšviestas jį.

Tokią naktį stovėjo sargytė
už vielių kareivis lietuvis. Stovi-
jis ir mąsto, o gaudia asara rie-
da jam per skruostus iš akių. At-
simena jis savo Lietuvą, namus,
gimines. Paliko jis Lietuvoje
seną močiutę, mažas sesytes ir
jauną broliuką. Senai jau var-
šas nebegeauna jokios žinios nuo
savųjų? Liko jie tenai. Kas su
jais? vienas Dievas težino.
Skauda širdį. Liudna. Mąsto
jis, nejaugi jam reikės grįžti pa-
vergon, prispaustam Tėvynei.
Ne! Taip negali būti! Lai ge-

JIS GERIAU ŽINO KAS MELAS YRA.

Onelė: Pasaka yra tas pats,
ką ir prasimanymas, o prasimany-
mas yra melas.

Katriukė: Visai ne.

Onelė: Visai taip, nes mano
tėtis tą sakė, o jis yra universite-
to profesoriumi.

Katriukė: Man vis tiek kuo
jis yra. Mano tėtis yra žemės
agentas, o jis apie melavimą dau-
giau išmano, negu tavo tėvas.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. Antanas K—ta.—Eilutės "Astrus
Vėjais" silpnos—netilps.

p. B. Olszuskas, Painesdale, Mich.—
Raštelis atėjo jau pavėlavęs į šitą nu-
merį. Sinaudoms į sekantį. Gra-
žiai pasidarbavote, pailsėdite!

Tiems, kurių raštai netilpo į šį nu-
merį. Peržiūrėsim ir sinaudoms se-
kančiam numerį.

Apgarsinimai.

NUOLATINĖ PAGYRIMŲ SRIOVĖ.

Iš lapkričio kruvos pagyrimų,
teikiamų Trinerio Amerikiniam
Karčiojo Vyno Eliksyrių paisy-
me du laišku: "Jūsų vaistas yra
puikus, jis yra nuolatai vartoja-
mas mūsų šeimynoje," rašo p-ni
Maré Veverka iš Wilson, Kans.
"Jūsų Amerikinis Karčiojo Vyno
Eliksyras yra labai geras ir aš
prie kiekvienos progos rekomen-
duoju jį savo draugams," rašo p.
Petar Yarich, 889 Manitoba ave.,
Winnipeg, Man. Canada. Ištik-
ro tai yra geriausias vaistas nuo
kiety vidurių, galvos, skaudėji-
mo, nervotumo, neturėjimo no-
ro valgyti ir energijos, gyven-
imo permamos, aplamos silpnų-
bės. Kaina \$1.00. Aptiekose, Jos.
Triner, išdirbėjas Chemikas,
1333-1339 S. Ashland Ave., Chi-
cago, Ill.

MUZIKALĖ DOVANA KALEDOMS.
Sakysime, gramofonas, arba gražus
reikaldas pralinksma visą šeimyną.
Gramofonas nuo \$15.00 ir augčiau.
Lietuviški reikaldai, gražios dainos.
Gaidos ir vadovėliai kiekvienam in-
strumentui. Armonikos, Koncertinos,
Smulkai, Mandolinės ir t.t.
Lietuviškos gaidos planui—10c.
Visa kas tik gražiai reikia. Pirkite
tuojau.

STANISLAV S. GRALAK,
1532 W. 47th St., ir Justine Gatvė,
Arti Ashland Ave., CHICAGO, ILL.
Reikalaukite Katalogo.

Nauja Krautuvė Laikrodėlių

Visokių ankšnių ir sildabrinų papuošalų, ypa-
tingai laikrodėlių, šilubinių žiedų ir t.t., parduodu
pigiausia kaina. Gera taisykla visokių laikrodė-
lių. Kviečiu savo draugus ir pažįstamus ateiti ir
pamatyti mano naują krautuvę. Adresas:

J. VENCKUS
903 W. 33rd St., prieš pat šv. Jurgio bažnyčią,
CHICAGO, ILL.

SPECIALIS IŠPARDAVIMAS

100 LAIPSNŲ GRYNŲ OS DENTINĖS

"South Shore Club" išpo valstybės bendrobes

4 kvartos arba 1 galionas už ...\$2.45
8 kvartos arba 2 galionai už ...\$4.75
12 kvartos arba 3 galionai už ...\$6.95
RUSŲ MONOPOLINĖ DENTINĖ 100
LAIPSNŲ
Gryna, 4 bonkos už ...\$2.45
Gryna, 8 bonkos už ...\$4.75
Gryna, 12 bonkų už ...\$6.95

Atminkite, kad pas mus
pirkdami perkate gryną,
100 laipsnių stiprumo
dentinę, o ne pusiau
skiestą vandeniu, kaip
kad kiti parduoda.

Pareiklauskite mūsų likėlių, degtinų ir vynų kainų surašo.
Pirkti turi būti prisigyti drauge su užsakymų, krasos ar
ekspreso prisaku.

Atminkit! Kad garantuojame mūsų "SOUTH SHORE CLUB"
degtinę turinčią 100 laipsnių stiprumo, gryną, seną
ir gerą—arba sugrąžinsime Jums pinigų atgal.

DYKAI nuo dabar iki Kalėdų Šventių išsiųsime kiekvienam
didelį kalendorių 1917 metams.

IRA, R. & C. III W. Van Buren St. Chicago, Ill.

ŠVENTĖMS SPAUDINIAI

Kalėdinius užsakymus išpildome trumpiausiu laiku

Nėra reikalo mums daug pasakoti apie
mūsų naująją spaustuvę ir užganė-
dinimą mūsų darbu. Tiesą pasakius
mus senai jau visi žino vardu "Kiek-
vėno Gero Spaudinio Namai".

Milda Printing House

J. J. Bacunas ir J. P. Pajauskas, Sav.
814 W. 33rd St. Tel. Drover 7184
CHICAGO, ILLINOIS

A. Olszewskio Banko Depositoriams.

A. Olszewskio Organizuojamas State Bankas,
vardu "Universal State Bank" (vardas "Reserve") li-
kosi pakeistas) netrukus bus gatavas. Laisnis iš
State Illinois yra gautas, Kapitalas jau beveik vi-
sas surinktas, ir bile dieną stockholderiai, kurie
šerūs pirkto, gaus pakvietimą ant Stockholders su-
sirinkimo. Čia Stockholderiai išrinks Banko di-
rektorius, sumokės pinigų už šerūs, pakvies State
Auditorius, gaus Charterį ir atidarys Universal
State Banką.

Prieš atidarymą šio naujo Universal State
Banko, bus kviestas A. Olszewskio Banko depozito-
rių susirinkimas. Ant šio susirinkimo naujas
Bankas paims A. Olszewskio Banko knygeles, o
vieton jų duos depozitoriams naujo Universal State
Banko knygeles, su kuriomis jie galės atsiimti savo
pinigus, arba juos laikyti naujame banke, kaip
kas norės.

SUSAUKIMUI DEPOZITORIŲ MITINGO YRA REIKALINGI VISŲ DEPOZITORIŲ ADRESAI.

Todėl tie visi depozitoriai, kurie persikėlė
į kitą vietą gyventi, pridukite mums savo naujus
adresus, kad mes galėtume jus pašaukti ant to su-
sirinkimo, kuriame bus mainomos knygelės ant
naujo Banko knygių. Sumainymas knygių bus
atliktas vienu vakaru laike vieno susirinkimo. To-
dėl visi, kurie esate permainę savo gyvenimo vietą,
pridukite mums savo naują dabartinį adresą, kad
reikale mes galėtume jus pašaukti.

Kuriems paranku, atvažiuokite, mūsų Bankon
su knygele ir mes užsirašysime jų naują adresą,
o kam neparanku atvažiuoti, tai prisiuskite per
laišką savo naują adresą, parašydami aiškiai savo
vardą, pravardę, adresą ir knygelės numerį. Viet-
on laiško galite iškirpti šitą kuponą, užrašykite
ant jo savo vardą, pravardę, adresą ir knygelės nu-
merį, įdėkite jį į kopertą ir prisiuskite A. Olszew-
skio Bankui.

DEPOZITORIAUS NAUJAS ADRESAS. A. OLSZEWSKIO BANKUI.

Vardas ir pravardė .....

Adresas .....

Knygelės No. ....

Paskubinkite adresus priduoti, kadangi susi-
rinkimas gali būti šaukiamas trumpame laike.

A. OLSZEWSKIO BANKAS,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

SULAIKYK TAJĄ KOSULĮ

pirma, negu įsiai pakenks jūsų systemai. Atakų
palengvinimui ir iritacijos prašalinimui, vartok

SEVERA'S

Balsam for Lungs

(Severos Balsamą Plautiams). Netrukus patirsi, kad tatau yra
atsakanti gyduolė, suteikianti palengvinimą nuo kosulio,
peršalimo, užkimimo, spasmodiško smaugulio, oro trūkelių,
uždėgimo ir gerklės skausmo. Kątuoja 25 ir 50 centai.

Mūsų kodžiama patvirtinimui, štai paduodame neseniai gautą lai-
ką: "Aš noriu Jums pranešti, kad Severos Balsamas pilnai atstoko savo
tikslui. Nuo pirmutinio dozo valiai pradėjo sveikti: jų kosulys išnyko
ir tie atakai nebesugrįžo. Apie du metus tam ašal mės vartėjome tajį
Balsamą nuo kosulio irgi su gera pasekme."
J. Kowalski, Outchogue, N. Y.

Reikalaujanti gyduolę reikalauk Severos Preparatus. Nėjęs į ap-
tieką išvėdinti, kad gautum ko reikalaujama. Neimk kitokių bei užvaduo-
tojų. Negalint gauti ko reikalaujate, rašyk tiesiai!

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

GYVENIMO SMAGUMAI.

Gyvenimo smagumai yra žuvs,
jei ramatos, ar neuralgija prade-
da pripildyti jūsų dienas kanki-
namais skausmais. Bet ve pa-
laimintas gandas: Trinerio Lini-
mentas suteiks jums greitą pa-
lengvinimą. Jis yra taipgi labai
geras nuo pamatinimų, išsisuki-
mų, suputinių ir tt. Kaina 25 ir
50c. aptiekose, krasa 35 ir 60 c.
Niekio nepaisyti slogomis ir ko-
suliais yra paprastu apsirikimu,
kuris yra padaręs daugelį nuli-
dimo daugeliui šeimynų. Trine-
rio Kosulio Malsintojas yra išti-
kimu vaistu nuo slogų, kosulio,
skaudamos gerklės, dusulio.
Kaina ta pati. Jos. Triner, išdir-
bėjas chemikas, 1333-1339 So.
Ashland Ave., Chicago, Ill.

P. VAITEKUNAS.

"Lietuvos" keliaujantis agentas lan-
kos lietuvių kolumnijose Illinoisaus
valstijos. Pas jį galima užsirašyti
"Lietuvą" ir nusipirkti mūsų laidos
knygas.

LIETUVA PUB. CO.

!! Pranešimas !!

Šiuomi pranešu, kad nuo pradžios
Rugpjūčio mėn. perkeliu savo
ofisą po

3325 So. HALSTED ST.

TELEPHONE YARDS 5834

DR. P. WIEGNER

PETRAS S. REMEIKIS.

Yra mūsų įgallotas Gardner ir apie-
linkėje užrašinėti "Lietuvą", rinkti
apskelbimus ir pardavinėti knygas.
Liet. Pub. Co.

Vėslausia Vieta, Tai MILDOS TEATRAS

3138-42 So. Halsted St.

Jei vasaros laike yra per karšta, tai atei-
kite į MILDOS TEATRĄ, o čia rasite
vėsliausią vietą, atsivėdinti ir pamatyti
gražesni Teatrą negu vidurmietyje.

Kainos šloklom dienom
5c ant balkono, 10c žemai.

Subatom ir nedėliom
10c balkonais, 15c žema.

Prisideda 7 valandų kas vakarų.
Subatom ir nedėliom 2 val. po pietų.

Jei liuosame laik: nori pasilėsti, atsivė-
dinti ir užimti savo nesmagumus, tai
ateik!

MILDOS-TEATRA.

REIKALAUJAME vyrų ir vaikų,

kurie norėtų iš-
mokyti barzdasku-
tystės į 4-6 savaites sulys naujausio
metodo. Kam dirbti kasyklose
ar lietyklose, jeigu galima būti pa-
čiam darbdaviu? molis amato, kuris
bloku laiku nežino. Mokiname barz-
daskutystės taipgi ir moteris, kaip ir
rinkadabystės (manicuring). Ar-
tesnėms žinoms, ašykite: Noss-
koff's Barber School, 1202 Penn. Av.,
Pittsburgh, Pa.

J. G. Mezlauskis

Generalis
Kontraktorius ir
Namy Statėjas.
2123 W. 23rd St.

DR. O. C. HEINE

DENTISTAS
OFISAS: Kamp. 31 ir So. Halsted St.
(Gyvenimas virš Aptiekos). CHICAGO.

F. P. BRADCHULIS

LAWYER
LIETUVIS ADVOKATAS
30 N. La SALLE St., CHICAGO
ROOMS 1107-1114
Telephone Franklin 1178
GYV.: 3112 S. HALSTED ST., ARTI 31st ST.
TELEPHONE YARDS 2390

Ant Pardavimo.

ISRANDAVOJIMUI. Town of La-
koj. Pigiai geroje vietoje, su ge-
riausiomis prietaisomis Duonkepky-
la, biznyje yra apie dvidešimt metų
biznis užtikrintas, suziniojimai atsi-
šaukiti Telephone Yards 6927.

PLATINKIT "LIETUVĄ"

VIETINĖS ŽINIOS.

Tragedija lietuvių Seimynoje.
Pereitą utarinką Antanas Vyčas, gyvenantis prie 4500 Honore St., ant Town of Lake. Pareiškė arksti iš ryto iš darbo (jį baigia naktimis) ir namie pamatė baisią regyklą: jo jauna žmona, (apie 21 m. amžiaus) paplūskusi kraujuose, gulėjo ant lovos negyva; šale jos mažas vaikutis, apie pusę metų amžiaus mėgino mamą prižadinti—kudikis motinos kraujais visas išsitemęs. Čia pat namuose ant grindų rado ir Kazį Vyčų. Antano pusbrolių, su revolverių rankoje.

Kodel ir kaip šita baisi tragedija atsitiko—kol kas smulkia nežinia. Manoma, kad Kazys užmušė Vyčienę ir patė po to sau gyvastį atsiėmė. Kazys, būvęs vedęs ir Lietuvoje moterį palikęs.

Iš sporto padangės. Pereitose savaitės ketvergė atsituvo didelis ristinės Coliseum. Jaunas Stecher lengvai parito garsųjį Cutlerį, kurį jis taip suspaudė kojomis (žirkėmis), kad tas nebaigus turėjo net šauktis, jog "jau gana." Iki šiolei Stecherini niekas negali atsilaikyti—baisiai grūtas kojas turi tas fermerukas; kaip apkabina savo priešo pilvą kojomis, tai ir "gud nait, Carli..."

Turėjo rintis ir lietuvis, p. Kandrotas iš New Yorko su italų Gardini, bet prieš pat ritimą jų ristinės tapo atšauktos.

Savo keliu ir šiose ristynėse neapsiejo be lietuvių. Musų reporteris paraikėjo apie tai šitaip: "Apsaukė, kad dabar risis Ben Rubin (žydų) su Cyclon Olson (iš Madison, Wis., švedas). Ogi, žiūriu, kad tai maio geras pažįstamas Juozas Šimkus. Jis gražius, šviesus plaukus turi ir panašus į švedą.

"Rubinas labai išlavintas ristikas ir "Olsoną" visgi pasiguldė, bet publika turėjo ko pasižiūrėti ir baises: "Olsonui" priarė; nežiūrint kad jis ristynės prakiso, publika jam vis šaukė "Ura Olson, bravo, syvdiš..." Mat Šimkus tikrai gražiai lauges vyras ir gražiai ritis. Igius jam daugias praktikos, bus ko pasižiūrėti."

— Jonas Kulis, ristinų mylėtojas ir jų rengėjas, praneša, kad po kalėdų jis žada surengti visą eilę ristinų tarp lietuvių, istikų; tar tikslui jis žada parsitraukti drūtą lietuvių ristiką iš St. Louis ir Springfield, Ill.

— Aną dieną p. A. Kandrotas, Brooklyn drutulis, buvo užfėjęs "Lietuvos" redakciją. Kal-

ba užėjo, žinoma, apie drutulius.
"Man teko pusėtinai daug važinėti po Ameriką ir atradau ne mažai drūtų lietuvių; ypač daug yra tokių, kurie gali daug pakelti didelių sunkumų nuo žemės. Bet kad žinotumet, natūras dalykas: nuo žemės jis pakels iki krutinės augščio didelių sunkumų, bet augščiau galvos, gali sakyti, nei vienas negali iškelti.

Melagystė.—"Naujienose," redakcijos straipsnyje, aprašinėjama, kad Melrose Parke, esanti Algirdo draugija, kad ji paskyrė \$50.00 Lietuvos Selpimo Fondui ir kad Chicago inteligentai esą šeko tuos \$50.00 gauti Centraliniam Chicago komitetui.

"Saziūnė—rašo "Naujienos"—kad minėtoji draugija dar neismokėjo pinigų, nupyskėjo automobilį: Melrose Parką pp. Balutis, Kasputis, Zimontas ir Kybortas, atvyko į draugijos susirinkimo vietą ir ėmė lysti prie jos, kad/tik iškaulijus savo pušei tuos pinigų." O toliaus dar štai ko pripasakota: "I draugijos susirinkimą vargais negalais įsigavo p. Balutis. Atėjo ir sako, kad jisai girdėjęs, jogei draugija paskyrusi \$50.00, tai jisai norįs jai "patarti," kam tuos pinigų siųsti. Kada susirinkime jam paaiškino, kad draugija ir be jo patarimo žinanti, kad padėti pinigų, tai kalbėtojas (?) užklauso: "O kam-gi jus siųs?"

"Naujienos" visa tai aprašo, kad parodyti "Lietuvos" ir tautiečių veidmainingumą ir sako, kad jomis apie tai pasakoję žmonės tame susirinkime buvusių ir kai jos ("Naujienos") neturi nei mažiausio pamato abejoti apie jų žodžių teisingumą.

Well, gali "Naujienos" priimti tai už gryną pinigą. Vienok reik pastebėti, kad "Naujienos" apie tai informavo begėdiški melagiai. Nei viršinėti žmonės kada nors buvo girdėję apie tą Algirdo draugiją, nei jie buvo jos susirinkime, nei jie važiuo į Melrose parką, kad tą \$50.00 kaulyti.

Teisybė, jie (p. Kasputis) turėjo Centralinio Komiteto reikalus atlikti ir tam tikslui jieškojo pp. Strzyneckio ir Lapinskio, bet kad jie, ar p. Balutis būtų buvę susirinkime, arba kalbėję tame susirinkime, arba kad juos būtų apėjusi ta Algirdo dr-stės auka, apie kurią jie nei nebuvo girdėję—tai visa tai yra žioplos, arba kvailos galvos prasimanymas. Ir "Naujienos" gali apie tai persitiktinti, jeigu jos pareikalaus tos draugijos protokolo, kuriame tie

dalykai turėtų but užrašyti, jeigu jie buvo.
Girdėjo vyrai, kad varpai skambina, bet nežino kurioj bažnyčioj.

LIETUVIŲ UNIVERSAL STATE BANKAS JAU YRA SUORGANIZUOTAS!

Sėrai visi jau išparduoti, diduma pinigų už sėrus jau yra sumokėta ir taip greit kaip tik fėstas užsimokės už paimtus sėrus; tuoju Universal State Bankas atsidarys.

Paskutinė dieną užsimokėjimui už sėrus—yra tai 14 gruodžio, 1916. Mės horime, kad lietuviai nelauktų paskutinės dienos, bet užsimokėtų tuoju, nevēliau kaip nedėlioje, gruodžio 10, kad kuogreiciausiai galėtume Banką atidaryti.

Nedėlioje, 10 gruodžio, 1916. A. Olszewskio Bankas bus atidarytas per visą dieną iki 5 valandų vakaro, kad čia žmonės galėtų už paimtus sėrus užsimokėti.

Už sėrus visi pinigai eina į State Bank of Chicago, 135 W. Washington St. Room 203, 2 floor.

Kas nori, gali pats ten pinigų nuvežti, o kam ne paranku, tai gali užsimokėti A. Olszewskio Banke 3252 S. Halsted St. ir jus pinigai bus padėti į State Bank of Chicago ir to Banko receptas jums gautas.

Tik neužmirškite užsimokėti iki gruodžio 10. Atminkite, kad čia yra net 600 žmonių sėrus pirkusių. Šitie 600 šerinkinai bus tai geriausi šio Banko agentai, su kurių pagalba šis Bankas gaus daugiau biznio negu kuris nors kitas Bankas aplinkui. O kur biznis, ten ir pelnas, o Banko pelną gauna tie, kurie to Banko sėrus turi.

Todėl, kurie esate užsirašę sėrus, pasiskubinkite už juos užsimokėti ne vēliau kaip gruodžio 10 dieną. Kas iki tam laikui neužsimokės, tą sėrus tada parduosime kitiem. Dar yra daug lietuvių norinčių šio Banko sėrų pirkti, todėl jei nenorite, kad jus šėrai liktų kitiem parduoti, tai kuogreiciausiai užsimokėkite už juos, ne vēliau, kaip iki 5 valandų Nedėlios vakaro, gruodžio 10.

Nedėlioje, 10 gruodžio, 3 valanda po pietų, šv. Jurgio parapsalėje bus abelnas, lietuvių susirinkimas, kur bus išdėtos pilnas laportas, kiek yra jau už sėrus užsimokėjusių.

Jeigu iki tam laikui atsisar dar kiek nors neužsimokėjusių, tai tu sėrus parduosime kitiem. Ant šio susirinkimo kviečia visus A. Olszewskio Bankas.

—Bronstrup in San Francisco Chronicle.

KALĖDŲ DOVANOS!

(Didelis spyčius arba prakalbos).

Vyrai ir moteris, lietuviai ir lietuvaitės! Norėjam pasakyti jums spyčių apie Kalėdų dovanas. Bet Ponas Dievas nedavė man nei miklaus liežuviu, nei stiprių kofų. Kaip tik užėinu an stėičiaus ir pradedu spyčių kalbėti, tai man liežuvis susipainioja, o kinkos pradeda drebėti, kai nelygiant apušės lapai. Tai prašau vibocyt, kad in savo vietą aš perstatysiu jums šitą seną, žilagalvį, ilgabarzdį, mandrą ir gerbiama Kalėdų Dieduką, ką prieš save matot. Jis yra ekspertas nuo Kalėdų Dovanų, tai uvožniai ant jo kalbos tėmykit jo rodos paklausykit.

Prašom gerbiama poną Kalėdų Dieduką čia ant stėičiaus... (Visi klausytojai rankomis: pliak-pliak-pliak-pliak-pliak... Lai gyuoja Kalėdų Diedukas! Ural!).

Orait! Tai klausykite Dieduko:
Vyrai ir moteris! Jau bus pusantro tukstančio metų, kaip aš žmonėms prieš Kalėdas dovanas nešioju, tai paklausykite manęs senio, ilgabarzdžio-žilagalvio, nes per tiek metų daug žmonių mačiau, daug ko regėjau ir daug ko girdėjau. Taigi ausis pastatykit ir su atyda išklausykite:

1) Pirkite tokias dovanas, kad iš jų būtų ir smagus ir nauda. Tokia dovana visados geriausia, kurią ilgiausiai pamena. Tai tokią ir užindykite.

2) Kaip iš savo ilgos praktikos uvožuju, tai ilgiausiai žmonės pamena laikraštį, ba jis kas savaitę pas ji per visus metus net iki kitų kalėdų ateina, gražių pasakų ir visokių žinių ir pasiskaitymų, ir pamokinių atneša. Žmogus skaito ir tam kas laikraštį dovanojo ir man per visus metus dėkavoja ir geru žodžiu pamini.

— Kad Dievas duotų Jonui, arba Magdei pilną maišą pinigų, o tau, Dieduli, kad duotų sveikatos, kad nepasentum ir "Lietuvą" man vis nešiotum—taip sako žmonės, ir kaip uvožuju, kas "Lietuvą" ant Kristmas-prezent giminėm ar draugam užrašo, iš du doliaru už ją užmoka, tai ji per visus metus paskui už tai garbina ir dėkavoja.

Tai, vyrai ir moteris, paklausykite manęs senio ir mano patarimo: vieton pirkti kokią šviktą, arba kitą kokią balabaiką, įdėkit du doliaru į kopertą (arba čekį, arba money Order) ir pasiųskite tokiu adresu:

"LIETUVA," 3252 So. Halsted, St., Chicago, Ill.

Parašykite, kam norit tą prezentą ant Kalėdų padaryti, o aš senis bečinu, kad ant Kalėdų ji pristatysiu, kur reikia jusų giminei arba draugui.

Dac o! Nepamirškite ir padarykit tą tuoju, ba prieš pačias Kalėdas aš turėsiu tiek darbo, kad prisieis man over-taim dirbti. O jeigu aš, ponedziau neduok, nuo kojų nusivarytau, tai kas jums Kalėdų prezentus išnešiotų?

VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PIGUMASI

Mēs nesame bankieriai, bet mēs gvaruojame Tamstai autėdymą 50% ant Tamtos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas mus. Vyrams ir valknams padarome ant orderio naujas stutus nuo \$30.00 iki \$60.00 už pusę kainos. Truputėlį nešiotus nuo \$25.00 iki \$60.00 ant orderio darytus stutus parduodame po \$5.00 ir brangiau. Naujas ir truputėlį dėvėtas kelnės nuo \$1.00 ir brangiau. Valkų stulai \$2.50 iki \$7.50. Skitynos ir valyzal.

S. GORDON,

1415 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILL.
Storas atdaras kasdien ir vakarais iki 9 val. Subatomis esat atdaras iki 11 val. vakare. Nedėlidienais—iki 6 val. vakare.

JUOZAS A. AMBROSIOUS

—Attorney At Law

LIETUVIS ADVOKATAS

(A. OLSZEWSKIO BANKE)

3252 So. HALSTED ST.

TELEFONAS DROVER 700 CHICAGO, ILL.

Ofiso Valandos:

Kasdien 6 val. vakare; Utarninkais, Ketvergais iki 9 val. vakare.

Dovana nuo SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE KALENDORIUS 1916 metams.

Tokio KALENDORIAUS lietuvių dar neturėjo, nes nebuvo tas gali tokį išleisti. Greta įdomiai parinktų reikalingų kalendoriai žinių, jame yra keletas skyrių, kuriuose telpa įvairūs labai naudingi patiskaitymai: apysakos, eilės, straipsniai iš istorijos, higienos, draugijinio gyvenimo ir tt. S.L.A. Kalendoriuje rasite straipsnius geriausių rašytojų amerikiečių.

"S.L.A. KALENDORIUS", gražiais spalvuotais viršialais, 240 puslapių, didelio formato ir gražios popieros, gaunamas visur, pas visus agentus, S.L.A. kuopose, visuose lietuviškuose knygynuose. Todel reikalaukite jo. Jei negautumet pas savo knygų agentus, tai reikalaukit tiesiog pas mus. KAINA TIKTAI 25 centai. Agentams rabatas.

Kreipkitės:

A. B. Strimaitis

307 W. 30-th St. - New York, N. Y.

EVESKIO Prekybos ir Kalbų Dieninė ir VAKARINĖ MOKYKLA
Čia gali išmokti Anglų kalbą nuo pradines iki augščiausias, toli Lietuvių, Vokiečių, Rusų ir Lenkų kalbų; Aritmetikos, Angl. Matematikos, Istorijos, Geografijos, Politikos, Ekonomijos, Knygyvedystės, Dailės, Rašymo, Laiskų rašymo, Prekybos taisyklių ir tt. Čia gali užbaigti PUBLIC SCHOOLS, HIGH SCHOOLS ir PREKYBOS KURSUS. VISKAS AIŠKINAMA LIETUVIŠKAI.
3106 So. Halsted St., Chicago

DR. A. YUŠKA

LIETUVIS GYDYTOJAS

1749 SO. HALSTED ST. CHICAGO, ILL.
CORNER 18th STREET

Liet. Knygų Krautuvė.

Apart daugelio įvairių knygų, dar galima gauti mano krautuvėje sekančias knygas:

1. Technikos Stebuklai. Su daugeliu paveikslų, 142 pusl. .... 35c.
2. Tuktantia Naktų ir Viena. Arabiškos istorijos, su paveikslais ir audimo apdarais. 704 pusl. ... \$2.25
3. Dvasios Gyvenimo Mechanika. Nauja knyga iš sryties psichologijos. 148 pusl. .... 40c.
4. Iš Ko Kija Metal ir įvairios skrandos žmonijoje. 171 pusl. .... 75c.
5. Genavaitė. Sceniskas veiklas per taisydas A. Vitkausko. 48 p. 40c.
6. Kankintojai ir kankintiniai už mokslą 184 pusl. \$1.00
7. T. Liet. Kalbos Gramatika. I. Damijonaitis. 119 pusl. .... 35c.
8. I kitus miestus pasiūlyti užsakymus. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS,

901 West 33rd St., Chicago, Ill.

TEL. YARDS 1532

Dr. J. KULIS

Lietuvio Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpanėlas, užsisenėjusias ir pasiaptingas vyrų ligas.

BUK SOFERIU.

Laikas yra gauti sau tinkamą vietą. Niekumet nebuvo toks didelis soferių reikalaujimas kaip dabar. Mes duosime užsiėmimą kiekvienam pabaigusiam kursų mūsų mokykloje. Mokinimo pasiūdojamo individualiėmis sistemomis—nuoseklus pažinimas ir praktika važinėjime automobiliais visokių rūšių. Prityrę mašinistai pamokis tamstai ir suteiks tinkamus patarimus ir nurodymus. Mūsų mokyklai netruksta geriausių automobilių ir kitų prietaisų. Užtikriname tamstai kad tuojuos gausi leidimą. Dieniniai ir vakariniai kursai. Visas kursas \$25.00. Federal Ass'n of Auto Engineers, 1214-16 Jackson Blvd. (Inc.)

RUBSIUVIAMS ŽINOTINAI
Mokiname kirpti, rašyti ir sluti moterų ir vyrų drabužius. Geriausia Sistema. Geriausia ir lengviausia išmokti. Duodame geriausias asmenines pamokas bei prityrimą kirpti moterų ir vyrų drabužių dirbimo mokslu. Specialūs kals.

nos bus duodamos rubsiuviams; norintiems savo sistemą permainingi. Praktikuojamas rubsiuviams mieste ir anapus miesto.

MASTER CUTTING SCHOOL

J. F. Kasnicka, principalas,
118 N. LaSalle St. Kambariai 416, 417
Prieš City Hall

PHONE YARDS 2721

Dr. J. JONIKAITIS

MEDIKAS IR CHIRURGAS

3337 So. Morgan St., Chicago.

ATYDAI.

E. ST. LOUIS, COLLINSVILLE, ST. LOUIS IR APIELINKIŲ.

Registruota akušerė ir mūsė, viena geriausių ir atsakančiausių savo darbe, kuri daug metų praktikavo akušerijos ir slaugymo profesijoje įvairiose Chicago ligoninėse, yra baigusi Memorial Hospital. Ji visuomet yra prisirengusi patarnauti moterims. Prie gimdymo galite prislaukti bile valandą ir prie ligonlių visokios ligos moterų, bei vaikų suteikiama mūsėms pagalba. Moterims rodos suteikiama dykai.

Ona Jonikienė

537 Collinsville Av. E. St. Louis, Ill.
Viršum Yocess sales
Tel. Kinloch St. Clair 544R.

D-re Maria Dowiat-Sass

Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas
1725 West 18th Street
Tarp Paulina ir Woodgat.
Phone Canal 1203

Valandos:
Iki 8:00 iki 8:00 val. ryto
Iki 7:00 iki 8:00 val. vak.
Nedėlidienais
Iki 9:00 iki 12:00 val. ryt.

Rezidencija
5208 W. Harrison Street

Tel. Austin 717

Valandos:
Iki 9:00 kiekvieną dieną

Mums Patinka Duoti Kokybė!

KUOMET perki Prince Alberto pypkinį ir cigaretinį tabaką, tai perki gerumą—ne kuponus ar dovanas. Su Princu Albertu jie niekuomet nedavinėta! Neigti tautiniai, ar valstijiniai varžymai premijų ar kuponų vartojimo gali turėti kokią veikmę į jo pardavojimą. Prince Albert ateina pas tave be kirpimo, ar deginimo. Kirpumas ir degumas yra išimama patentuotais būdais, kuriais Prince Albert yra padaromas.

PRINCE ALBERT

the national joy smoke

tautinis pasigerėjamas rukymas patiks kiekvienam cigaretiniam ar pypkiniam skoniui kuogreiciausiai. Jis turi puikų skonį, kuris tau juo labiaus atiks, juo daugiau rukysi. Tabakas ilgiai dega ir duoda pilną užganėdinimą. Prince Albert lengva vynioti, nes jis tam yra supiaustytas. Susukdamas cigaretę daug jo nesueikvosi. Del savęs paties privalai šitą tabaką gerai išmėginti, nes tasyk žinosi pats, kodel Prince Albert yra toks geras. Ir žinosi, kodel Prince Albert šiaandien taip ruko vyrai visame pasaulyje—jis yra vėsus ir malonus.

R. J. REYNOLDS TOBACCO CO., Winston-Salem, N. C.

Ant užpakalinio Prince Albert paketo šono yra parašyta: Process Patented July 30, 1907.

PIRMAS LIETUVIU VALSTIJINIS BANKAS

— VARDU — UNIVERSAL STATE BANK

Jau yra suorganizuotas ir

**Bus Atidarytas Dabartiname A. Olszewskio Banke
3252 So. Halsted Street
CHICAGO, ILL.**

Visi šerai jau yra išparduoti ir diduma pinigų už
parduotus šerus jau yra sumokėta.

Kurie už pirtus šerus dar esate neužsimokėję, tai pasiskubinkite užsimokėti
šią savaitę, nes mes norime kuogreičiausiai šį pirmą **LIETUVIU STATE
BANKA** atidaryti. Kas iki Nedėliai, 10 d. Gruodžio, 1916, neužsimokės, tų šė-
rus parduosime kitiems. Yra dar daug lietuvių norinčių šio Banko šerus pirkti.

Todel pasiskubinkite jei nenorite kad jūsų šerai būtų kitiems parduoti.

Ketverge 14 Gruodžio, 1916, yra paskutinė diena

užsimokejimui už paimtus šerus Univerersal State Banko

Bet nelaukite paskutinės dienos. Mokėkite tuojaus.

Kiekvienas šeras kaštuoja \$112.50

Visi pinigai už šerus eina į State Bank of Chicago. Išpirkite savo Banke čekį, arba Money Orderį ant
vardo **STATE BANK OF CHICAGO** ir tą čekį prisiųskite mumi, o mes padėsime jį į State Bank
of Chicago ir to Banko receiptą jums gausime. O jei paranku, tai patys galite savo čekį nuvežti į
State Bank of Chicago, 135 W. Washington Street, ir ten gausite to Banko receiptą.

Nedėlioį, 10 Gruodžio A. Olszewskio Bankas bus atidarytas per visą dieną iki 5
valandai vakaro, kur dar galėsite už paimtus šerus užsimokėti. Todel atminkite,
ši Nedėldienį užsimokėti, nelaukiant paskutinės dienos.

Kviečia visus kuogreičiausiai užsimokėti

A. OLSZEWSKIS
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.